

פרק י': תשתיות להולכה ולאחסון של נפט

סימן א': הגדרות

פרק י' – הגדרות

144. בפרק זה –

”בעל הזיכיון” – מי שהוענק לו זיכיון לפי שטר הזיכיון;
”בעל זיכיון המשנה” – מי שהוענק לו זיכיון משנה לפי שטר זיכיון המשנה שבתוספת ב' לחוק זיכיון צינור הנפט;
”גורם מפעיל” – הגורם שקיבל, לצורך פעילותו, זכות בנכסי הפעילות ובמפעל או לגביהם, ביום התחילה או לאחריו;
”חוק החברות הממשלתיות” – חוק החברות הממשלתיות, התשל”ה-1975¹⁰⁰;
”חוק זיכיון צינור הנפט” – חוק זיכיון צינור הנפט, התשכ”ח-1968¹⁰¹;
”חוק רישוי עסקים” – חוק רישוי עסקים, התשכ”ח-1968¹⁰²;
”חוק התכנון והבנייה” – חוק התכנון והבנייה, התשכ”ה-1965¹⁰³;
”יום התחילה” – כמשמעותו בסעיף 169;
”מיתקן הגנה קתודית” – מיתקן שנועד להגן מפני שיתוך (קורוזיה) באמצעות יצירת שדה חשמלי או מיתקן נלווה אחר הנדרש לכך במישורין, ובכלל זה קו תשתית להולכת מים או חשמל;

דברי הסבר

מפעיל שיפעל בהתאם להוראות החוק המוצע. ”הגורם המפעיל” הוא על פי המוצע הגורם שיקבל, לצורך פעילותו, זכות בנכסי הפעילות ובמפעל (ראו הסבר להלן), או לגביהם, לאחר תום תקופת הזיכיון, קרי ביום התחילה ואילך. ויובהר כי הענקת הזכות העתידית לגורם המפעיל יכול שתיעשה עוד לפני יום התחילה, אך הזכות עצמה תיכנס לתוקף רק ביום התחילה – הוא תום תקופת הזיכיון, לאחר שפקעה זכותו של בעל הזיכיון. כך למשל בהמחאת זכות לפי סעיף 146(ב) להצעת החוק – ההמחאה יכול שתיעשה לפני יום התחילה, אך הזכות לקבלת הנכסים תיכנס לתוקף רק לאחר המועד האמור, וכך גם בהסכמי החכירה שייחתמו לפי סעיף 146(א) להצעת החוק – הסכמים אלה יכול שייחתמו עוד לפני יום התחילה, אך תקופת החכירה עצמה תתחיל רק ביום התחילה, לאחר שהסתיימה תקופת החכירה של בעל הזיכיון. עוד יובהר כי הזכויות שיקבל הגורם המפעיל בנכסי הפעילות ובמפעל כוללות הן זכויות במקרקעין והן זכויות לגבי מקרקעין, דוגמת זכויות בשל התחייבות לעסקה במקרקעין שטרם נרשמה.

יצוין כי ההגדרה ”גורם מפעיל” כוללת שני רכיבים: האחד, קבלת זכות בנכס, והאחר, הדרישה כי הדבר נעשה לצורך הפעילות (כהגדרתה המוצעת). כך מי שקיבל זכות בנכס שלא לצורך הפעילות לא ייחשב לגורם מפעיל. כך למשל, אם הגורם המפעיל מכר נכס מיטלטלין מנכסי המפעל, הקונה לא ייחשב לגורם מפעיל, משום שהנכס

פרק י' – כללי

תקופת תוקפו של הזיכיון לפי שטר הזיכיון שבתוספת א' לחוק זיכיון צינור הנפט, התשכ”ח-1968 (להלן בדברי ההסבר לפרק זה – חוק זיכיון צינור הנפט), מסתיימת ביום כ”ז באדר התשע”ז (25 במרס 2017). שטר הזיכיון מסדיר סוגיות שונות, כגון הליכי התכנון והבנייה של נכסי המפעל כהגדרתו בשטר הזיכיון, פטור ממיסוי וכניסה למקרקעין שבהם מצויים נכסי המפעל. בהתאם לסעיף 3 לחוק זיכיון צינור הנפט, הסדרים אלה אף גוברים על האמור בכל דין. מוצע, לקראת תום תקופת הזיכיון ובמסגרת היערכות המדינה לסיומו, לקבוע הסדרים חלופיים בחלק מהנושאים אשר הוסדרו במסגרת שטר הזיכיון. כמפורט בדברי ההסבר לסעיף 169 להצעת החוק, מוצע לקבוע את תחילתם של רוב ההסדרים המוצעים למועד תום תקופת הזיכיון (להלן בדברי ההסבר לפרק זה – יום התחילה).

סעיף 144 מוצעות הגדרות למונחים שונים המשמשים בהוראות הפרק המוצע.

ההגדרות המוצעות למונחים ”בעל הזיכיון”, ”בעל זיכיון המשנה”, ”שטר הזיכיון”, ”תקופת הזיכיון” ו”המפעל” מבוססות על האמור בחוק זיכיון צינור הנפט ובכלל זה התוספות לו, הכוללות כאמור את שטר הזיכיון.

ההסדר המוצע בפרק זה, קובע הוראות לעניין המעבר מבעל זיכיון שמקיים פעילות בהתאם לשטר הזיכיון לגורם

¹⁰⁰ ס”ח התשל”ה, עמ’ 132.

¹⁰¹ ס”ח התשכ”ח, עמ’ 62.

¹⁰² ס”ח התשכ”ח, עמ’ 204.

¹⁰³ ס”ח התשכ”ה, עמ’ 307.

“מיתקן נפט” – כל אחד מאלה:

(1) קו תשתית להולכת נפט;

(2) מיתקן נלווה אשר נדרש להפעלתו של קו תשתית כאמור בפסקה (1) לרבות קו תשתית ומיתקן הגנה קתודית (בסימן זה – מיתקן נלווה);

“המפעל” – כהגדרתו בסעיף 1 לשטר הזיכיון;

“נכסי הפעילות” – כל המקרקעין ובכלל זה המחוברים להם, המשמשים לפעילותו של גורם מפעיל, לרבות רצועת הקרקע כהגדרתה בסעיף 255 לחוק התכנון והבנייה, והכול בין שניתן לגביהם אישור שר האוצר לפי סעיף 5 לשטר הזיכיון או לפי סעיף 5 לשטר שבתוספת א' לחוק זיכיון צינורות הנפט, התשי"ט-1959¹⁰⁴, ובין שניתן לגביהם אישור לפי הוראות פרק י' 3 לחוק התכנון והבנייה, ובהתאם לאישור כאמור;

“נפט” – כהגדרתו בחוק הנפט, התשי"ב-1952¹⁰⁵, לרבות מוצרי נפט;

“פעילות”, של גורם מפעיל – הפעילות של הולכה ואחסון של נפט, לרבות פריקה, טעינה וניפוק של נפט, וכל פעילות אחרת הדרושה לכך, המבוצעת בידי גורם מפעיל או מי מטעמו;

“קו תשתית” – קו תת-קרקעי להולכה או להעברה של חשמל, בזק כהגדרתו בחוק התקשורת (בזק ושידורים), התשמ"ב-1982¹⁰⁶, מים, ביוב או נפט, והקרקע שבה הוא עובר;

“שטר הזיכיון” – שטר הזיכיון שבתוספת א' לחוק זיכיון צינור הנפט;

“תקופת הזיכיון” – התקופה שמיום כ"ו באדר התשכ"ה (26 במרס 1968) עד יום כ"ז באדר התשע"ז (25 במרס 2017).

ד ב ר י ה ס ב ר

המפעיל, באותה עת, לרבות כאלה שלא נכללו בהגדרה “המפעל”. לדוגמה, אם בעתיד ייוספו מקרקעין שישמשו לפעילות הגורם המפעיל, גם הם ייחשבו לחלק מנכסי הפעילות.

מאחר שכאמור ההגדרה המוצעת ל”נכסי הפעילות” צופה פני עתיד, מוצע לכלול בה גם מחוברים שיינתן לגביהם אישור לפי פרק י' 3 לחוק התכנון והבנייה, כנוסחו המוצע בסעיף 164(5) להצעת החוק.

לבסוף, מוצע להבהיר שהמקרקעין והמחוברים כוללים גם את רצועת האדמה שבה מונח קו התשתית המשמש להולכת הנפט, היינו צינור הנפט.

ההגדרה “מיתקן נפט” כוללת על פי המוצע קו תשתית המשמש להולכת נפט (ולא בזק, חשמל, מים וביוב) וכן מיתקנים נלווים הנדרשים להפעלת קו תשתית כאמור, לרבות קו תשתית אחר (למשל קו תשתית המשמש להולכת מים או חשמל שמהווה למעשה מיתקן נלווה, ומיתקן הגנה קתודית. “מיתקן הגנה קתודית” מוגדר על פי המוצע

שנמכר אינו משמש עוד לצורך הפעילות. באופן דומה, מי שעוסק בפעילות (כהגדרתה המוצעת), לא ייחשב ל”גורם מפעיל” אם אין לו זכויות בנכסי הפעילות או בנכסים הכלולים בהגדרה “המפעל”.

“פעילות”, של גורם מפעיל מוגדרת על פי המוצע כהולכה (בקווי תשתית) ואחסון (למשל במיתקני אחסון) של נפט, לרבות פריקה וטעינה (למשל פריקה מאונייה וטעינה לאונייה). וניפוק וכן פעילות אחרת הדרושה לכך, המבוצעת בידי הגורם המפעיל או מי מטעמו. יצוין כי פעילות הגורם המפעיל כוללת על פי המוצע גם ניפוק גז פחמימני מעובה (גפ"מ), שנכלל כאמור בהגדרה המוצעת ל”נפט”.

“נכסי הפעילות”, הם, על פי המוצע, הנכסים שהגורם המפעיל מקבל זכות בהם לצורך פעילותו. בניגוד להגדרה “המפעל” (השאובה כאמור משטר הזיכיון) שהיא צופה פני עבר ומתייחסת גם למיטלטלין וגם למקרקעין (ובכלל זה המחוברים להם) כפי שהיו בתקופת הזיכיון, ההגדרה המוצעת ל”נכסי הפעילות” צופה פני עתיד, וכוללת את כל המקרקעין והמחוברים להם המשמשים לפעילות הגורם

¹⁰⁴ ס"ח התשי"ט, עמ' 248.

¹⁰⁵ ס"ח התשי"ב, עמ' 322.

¹⁰⁶ ס"ח התשמ"ב, עמ' 218.

סימן ב': הקמת חברה שתהיה הגורם המפעיל הראשון והענקת זכויות

145. (א) רשם החברות ירשום, לפי הוראות סעיף 10 לחוק החברות, התשנ"ט-1999¹⁰⁷, חברה בבעלות מלאה של המדינה שתהיה הגורם המפעיל הראשון; שר האוצר ימציא לרשם החברות את הפרטים והמסמכים הנדרשים לפי סעיף 8 לחוק האמור, עד יום ד' בשבת התשע"ז (31 בינואר 2017).

(ב) על חברה שהוקמה לפי הוראות סעיף קטן (א) יחולו הוראות אלה:

(1) על אף הוראות חוק החברות הממשלתיות, בתקופה שמיום רישומה עד יום ג' בטבת התש"ף (31 בדצמבר 2019), לא תיחשב החברה לחברה ממשלתית והוראות החוק האמור לא יחולו עליה;

(2) החל ביום ד' בטבת התש"ף (1 בינואר 2020) –

(א) יראו את החברה כחברה שהפכה לחברה ממשלתית בהתאם להוראות סעיף 8(א) לחוק החברות הממשלתיות;

(ב) יראו את הוראות תקנון החברה בעניינים המנויים בסעיף 6(1) ו-2 לחוק החברות הממשלתיות כאילו נקבעו לפי סעיף 6 לאותו חוק;

(3) שר האוצר יהיה השר האחראי לענייני החברה;

(4) לא יראו את החברה כתאגיד שהוקם בחוק או לפיו.

(ג) בסעיף זה –

"חברה בבעלות מלאה של המדינה" – חברה שכל מניותיה הן בבעלות המדינה והזכות למנות את כל הדירקטורים שלה היא בידי המדינה;

"חברה ממשלתית" – כהגדרתה בחוק החברות הממשלתיות.

ד ב ר י ה ס ב ר

ממשלתית, מוצע לקבוע שלמשך תקופת מעבר – החל במועד רישומה ועד יום ג' בטבת התש"פ (31 בדצמבר 2019) – לא יראו חברה כאמור כחברה ממשלתית והוראות חוק החברות הממשלתיות לא יחולו עליה. תקופה זו נועדה לתת למדינה שהות לבחון את התאמתן של ההוראות הרגולטוריות החלות על חברות ממשלתיות לפעילות של גורם מפעיל. בתום התקופה, החל ביום ד' בטבת התש"ף (1 בינואר 2020), יראו את החברה כחברה לא-ממשלתית שהפכה לחברה ממשלתית כאמור בסעיף 8(א) לחוק החברות הממשלתיות, היינו יראו אותה כחברה כאמור בלא צורך בקבלת החלטות ממשלה כאמור באותו סעיף (ובסעיפים 5 ו-6 לאותו חוק). בהתאם לכך יחולו על החברה הוראות החוק האמור ובכללן סעיף 8(ג) לאותו חוק המחייב הגשת תעודה לרשם החברות על הפיכת החברה לחברה ממשלתית, וסעיף 63 לאותו חוק אשר מסמיך לקבוע שהוראות אותו חוק, כולן או חלקן, לא יחולו על חברות מסוימות מטעמים כמפורט באותו סעיף.

מוצע לקבוע שהשר האחראי על החברה יהיה שר האוצר וזאת הן בתקופה שבה חוק החברות הממשלתיות לא חל על החברה, והן בתקופה שבה החוק חל (לפי סעיף 6 לחוק החברות הממשלתיות נדרשת קביעת השר האחראי בהחלטת הממשלה). באשר לשאר הנושאים המוסדרים

כמיתקן שנועד להגן מפני היווצרות חלודה, באמצעות יצירת שדה חשמלי במקרקעין. כן מוצע לכלול בהגדרה זו גם מיתקן נלווה הנדרש לכך במישורין ובכלל זה קו תשתית להולכת מים או חשמל.

סעיף 145 מוצע לקבוע שרשם החברות ירשום לפי הוראות חוק החברות, התשנ"ט-1999 (להלן בדברי ההסבר לפרק זה – חוק החברות), והוראות סעיף זה, חברה שכל מניותיה בבעלות המדינה והזכות למנות את כל הדירקטורים שלה בידי המדינה (להלן בדברי ההסבר לפרק זה – חברה בבעלות מלאה של המדינה) שתהיה הגורם המפעיל הראשון. מוצע לאפשר לחברה האמורה, כגורם מפעיל, לפעול בתקופת המעבר בת שלוש השנים שבמהלכה היא אינה חברה ממשלתית, בהתאם להוראות שחלות כיום לגבי הפעילות של הולכה ואחסון נפט (לרבות פריקה, טעינה וניפוק) ולא להחיל עליה בשלב זה רגולציה כחברה ממשלתית.

מאחר שחברה בבעלות המדינה כהגדרתה המוצעת נופלת בגדר הגדרת חברה ממשלתית לפי חוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975 (להלן בדברי ההסבר לפרק זה – חוק החברות הממשלתיות), ומאחר שכיום מופעלים נכסי הפעילות על ידי בעל זיכיון המשנה, שאינו חברה

¹⁰⁷ ס"ח התשנ"ט, עמ' 189.

146. (א) המדינה, באמצעות רשות מקרקעי ישראל, תעניק, עד יום התחילה, זכות חכירה במקרקעין ובכלל זה המחברים להם, מנכסי המפעל, או זכות לגבי המקרקעין כאמור, לחברה שהוקמה לפי הוראות סעיף 145(א); הזכויות יהיו לתקופה שתחילתה ביום התחילה וסיומה במועד שיוורה עליו שר האוצר.

(ב) המדינה, באמצעות שר האוצר ובתנאים שיקבע, תמחה, עד יום התחילה, לחברה שהוקמה לפי הוראות סעיף 145(א) את זכותה של המדינה לקבל, בתום תקופת הזיכיון, את נכסי המיטלטלין מנכסי המפעל.

סימן ג': מיסוי

147. לא יוטלו על בעל זיכיון, בעל זיכיון משנה, בעל רישיון של בעל הזיכיון, חברה אחרת שאישר שר האוצר לפי סעיף 22 לשטר הזיכיון או הגורם המפעיל ולא ייגבו מכל אחד מהם מס, אגרה, היטל או כל תשלום חובה אחר בעד תקופת הזיכיון, שלא ניתן היה להטיל או לגבות לפי חוק זיכיון צינור הנפט.

פטור ממס לגבי תקופת הזיכיון

148. (א) הפעולות שלהלן יהיו פטורות מכל מס, אגרה, היטל או כל תשלום חובה אחר:

מיסוי בתום תקופת הזיכיון

(1) השבת המפעל לידי המדינה בתום תקופת הזיכיון;

(2) הענקת זכות חכירה במקרקעין ובכלל זה המחברים להם, מנכסי המפעל, התחייבות להענקת זכות כאמור או הענקת זכות בנכס מיטלטלין מנכסי המפעל (בפסקה זו – הענקת זכות בנכס), בהתאם להוראות סעיף 146, לחברה שהוקמה לפי סעיף 145(א).

דברי הסבר

להתבצע עד יום התחילה (קרי עד תום תקופת הזיכיון). כך שמיד בתום התקופה האמורה, תוכל החברה שהוקמה לפי סעיף 145(א) להצעת החוק לפעול בנכסים.

סעיף 147 חוק זיכיון צינור הנפט פוטר גורמים מסוימים מתשלומי חובה והכול כמפורט בחוק האמור ובתוספות לו. מוצע להבהיר כי אף לאחר תום הזיכיון לא יהיה ניתן לגבות מבעל הזיכיון, מבעל הזיכיון המשנה, מכל חברה אחרת שאושרה בידי שר האוצר לפי סעיף 22 לשטר הזיכיון או מגורם מפעיל, כל תשלום חובה בעד תקופת הזיכיון, שלא היה ניתן להטיל או לגבות לפי חוק זיכיון צינור הנפט.

סעיף 148 מוצע לקבוע במפורש כי לא יהיה חיוב במס בשל השבת המפעל למדינה בתום הזיכיון, וזאת בהמשך לכך שלא היה ניתן להטיל ולגבות מס בעד תקופת הזיכיון, שכן השבת הנכסים היא למעשה חלק מהזיכיון.

בנוסף, במטרה לפשט את הליך הענקת הזכויות לגורם המפעיל, ובשל העובדה שהגורם המפעיל הראשון הוא חברה בבעלות מלאה של המדינה ושמדובר בהענקת נכסים לפי חוק ולא בהליך רצוני, מוצע לקבוע כי הענקת זכות חכירה, לאחר יום התחילה, במקרקעין ובכלל זה המחברים להם מנכסי המפעל (או התחייבות להענקת זכות כאמור, ככל שמדובר בהתחייבות לעסקה במקרקעין שטרם נרשמה במרשם המקרקעין) או בנכס מיטלטלין מנכסי המפעל, לגורם המפעיל הראשון לאחר תום תקופת הזיכיון (כלומר, לחברה שהוקמה לפי סעיף 145(א) להצעת החוק), פטורה מכל מס.

בסעיף 6 האמור, מוצע לקבוע שיחול לגביהם ההסדר שבתקנון החברה, כלומר, יראו את ההסדר בעניינים אלה כאילו נקבע בהחלטת הממשלה כאמור באותו סעיף.

כמו כן מוצע להבהיר שלא יראו את החברה כתאגיד שהוקם בחוק או לפיו, וזאת משום שכאמור לעיל, בתקופת המעבר שבמהלכה לא תיחשב החברה לחברה ממשלתית, יש לתת למדינה שהות לבחון את ההוראות הרגולטוריות המתאימות לפעילות של גורם מפעיל, ובתום התקופה האמורה, ממילא תיחשב החברה לחברה ממשלתית ויחולו לגביה ההוראות החלות לעניין חברה כאמור.

סעיף 146 בהמשך להקמת חברה בבעלות מלאה של המדינה שתהיה הגורם המפעיל הראשון, מוצע לקבוע שהמדינה, באמצעות רשות מקרקעי ישראל תעניק לחברה זכות חכירה במקרקעין ובכלל זה המחברים להם מנכסי המפעל, שהם בבעלות המדינה, וכן זכות לגבי המקרקעין (למשל זכות לשימוש בתת-הקרקע לצורך הנחת קו תשתית להולכת נפט או מיתקן נפט אחר), לתקופה שיוורה שר האוצר. יוסבר כי זכות החכירה מוענקת על פי המוצע במקרקעין כאמור שהם מנכסי המפעל, משום שאין מדובר עדיין ב"נכסי פעילות", שכן נכסים אלה, בעת הענקתם, לא משמשים עדיין לפעילות הגורם המפעיל. באשר למיטלטלין שנכללים מנכסי המפעל, מוצע לקבוע שהמדינה, שהיא בעלת הזכות לקבלם בתום תקופת הזיכיון, תמחה לחברה את זכותה זו, באמצעות שר האוצר ובתנאים שיקבע.

כאמור לעיל בדברי ההסבר להגדרה "הגורם המפעיל" שבסעיף 144 להצעת החוק, הענקת הזכויות בנכסים צריכה

(ב) הוראות סעיף 103 לפקודת מס הכנסה¹⁰⁸, יחולו לעניין הענקת זכות בנכס כאמור בסעיף קטן (א)(2), ויראו לעניין זה את המחיר המקורי של הנכס, יתרת המחיר המקורי, שווי הרכישה ויום הרכישה כפי שהיו בידי בעל הזיכיון, אילו לא הוענקה הזכות בנכס, ולגבי נכס כאמור שהוא מלאי, יראו כעלות המלאי את הסכום שנקבע כמלאי סופי לעניין שומת בעל הזיכיון לשנת המס המסתיימת במועד הענקת הזכות בנכס.

149. על אף האמור בסעיף 130א(ג) לפקודת מס הכנסה, גורם מפעיל או מי שהיה בעל זיכיון המשנה רשאי לנהל במטבע חוץ את פנקסי החשבונות שהוא חייב בניהולם לפי סעיף 130 לפקודה האמורה, לפי כללים שיקבע שר האוצר באישור ועדת הכספים של הכנסת, ובלבד שמטבע הפעילות שלו, כמשמעותו בכללי חשבונאות מקובלים, הוא דולר או אירו.

סימן ד': הקמה ותחזוקה של נכס פעילות

150. הגורם המפעיל יקים ויתחזק כל נכס מנכסי הפעילות (בפרק זה – נכס פעילות) ברמה נאותה ובהתאם להוראות כל גורם מוסמך לפי דין ובכלל זה חוק רישוי עסקים.

סימן ה': כניסה למקרקעין וביצוע פעולות בהם

151. בסימן זה – סימן ה' – הגדרות

“מיתקן נפט” – מיתקן נפט המשמש לפעילותו של גורם מפעיל;

“מקרקעין” – מקרקעין ציבוריים או מקרקעין פרטיים;

“תכנית” – כמשמעותה בחוק התכנון והבנייה.

152. (א) הגורם המפעיל או מי שפועל מטעמו, רשאי, לצורך פעילותו, לרבות לצורך הקמה, הפעלה או תחזוקה של מיתקן נפט, ובכפוף להוראות סעיף 153, להיכנס למקרקעין שבהם מצוי מיתקן נפט, ולעניין פסקאות (1), (4), (8) ו-(11) עד (13) – גם למקרקעין הסמוכים למקרקעין כאמור, ולבצע בהם את הפעולות שלהלן, לרבות פעולות נלוות הנדרשות לביצוען:

(1) לערוך מדידות ובדיקות לצורך תכנון הקמתו של מיתקן נפט;

דבריו הסבר

החוק, ופעולות נלוות הדרושות לביצוען של אותן פעולות. בסימן ה' המוצע, מוצע להסדיר את הנושאים הנוגעים לכך, במתכונת דומה למתכונת הקבועה כיום בסימן ב' לפרק ה' בחוק משק הגז הטבעי, התשס"ב–2002 (להלן בדברי ההסבר לפרק זה – חוק משק הגז הטבעי). בהתאמות הנדרשות מכך שבענייננו מדובר במיתקן נפט.

ראשית מוצע לקבוע שמיתקני הנפט שלגביהם מוקנות הסמכויות בסימן זה, הם מיתקני נפט המשמשים לפעילותו של הגורם המפעיל. כאמור, הענקת הסמכויות כאמור נחוצה בין השאר משום הטלת החובה לקיים תחזוקה ברמה נאותה, בסעיף 150 להצעת החוק. כמו כן, המקרקעין שלגביהם ניתנת סמכות הכניסה הם על פי המוצע הן מקרקעין ציבוריים והן מקרקעין פרטיים.

סעיף 152 מוצע לקבוע בסעיף קטן (א) כי גורם מפעיל או מי מטעמו, רשאי, לצורך פעילותו, להיכנס למקרקעין שבהם מצוי מיתקן נפט, ולעניין פעולות מסוימות גם למקרקעין הסמוכים למקרקעין כאמור, ולבצע בהם את הפעולות המנויות בפסקאות (1) עד (13), לרבות פעולות

סעיף 149 במטרה להקל על פעילותו של הגורם המפעיל, ובשל אופייה של פעילותו, מוצע לאפשר לגורם כאמור לנהל פנקסי חשבונות במטבע חוץ (בלבד שמדובר בדולר או אירו) בתנאים המנויים בסעיף 149 להצעת החוק, וזאת לפי כללים שיקבע שר האוצר באישור ועדת הכספים של הכנסת. בשל תום תקופת הזיכיון, נדרש ההסדר המוצע גם לגבי בעל זיכיון המשנה.

סעיף 150 מוצע להטיל על הגורם המפעיל חובה להקים ולתחזק את נכסי הפעילות ברמה נאותה. בין השאר, על הגורם המפעיל לפעול בהתאם להוראות הגורמים המוסמכים לפי כל דין, ובכלל זה לפי חוק רישוי עסקים, התשכ"ח–1968 (להלן בדברי ההסבר לפרק זה – חוק רישוי עסקים). חובה זו דומה לחובה שהיתה קבועה בשטר הזיכיון.

סעיף 151 לצורך פעילותו של הגורם המפעיל, ובכלל זה קיום חובתו לתחזק את נכסי הפעילות ברמה נאותה, מוצע להעניק לו אפשרות להיכנס למקרקעין ולבצע בהם פעולות מסוימות כמפורט בסעיף 152 להצעת

¹⁰⁸ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120.

- (2) להתקין, לבנות או להציב את מיתקן הנפט;
- (3) לחפור או להסיר אבן, אדמה ועץ;
- (4) להקים ולתחזק קווים להולכה של מים או חשמל, המשמשים מיתקן נפט;
- (5) לסמן באמצעות שלט את מיקומו של מיתקן הנפט, ולתחזק את השלט;
- (6) להקים גדר סביב מיתקן נפט המצוי מעל פני הקרקע ולתחזק את הגדר;
- (7) להסיר או לגזום, מסביב לכל מיתקן נפט קיים או מתוכנן, כל צמח המפריע להקמתו, לקיומו או לפעילותו התקינה של מיתקן הנפט;
- (8) לערוך סיוור, תצפית או בדיקה ובכלל זה לבצע מדידה במיתקן הגנה קתודית;
- (9) לבצע בדיקה, תחזוקה, תיקון, או הסרה של מיתקן נפט וכן לבצע בו שינוי שאין בו משום פגיעה בהיקף השימוש באותם מקרקעין;
- (10) לחפור תעלות, מנהרות ומעברים מתחת לפני הקרקע;
- (11) לפתוח כל דרך במקרקעין לשם ביצוע עבודות בקשר למיתקן נפט, ובלבד שמיד עם השלמת העבודה יחזיר את הדרך למצב הקודם; בפסקה זו – "דרך" – לרבות מסילה, כביש, רחוב, סמטה, כיכר, מעבר, גשר או מקום פתוח שיש לציבור זכות מעבר בהם;
- "עבודות בקשר למיתקן נפט" – לרבות תכנון, הקמה, שינוי, תיקון, פירוק, בדיקה או הפעלה של מיתקן נפט, וכל פעולה אחרת הנדרשת לשם כך לרבות חפירה, ובקרה על ביצוע עבודות כאמור;
- (12) לבצע כל פעולה שהגורם המפעיל חייב בביצועה לפי כל דין, לרבות לפי חוק המים, התשי"ט-1959¹⁰⁹, וחוק רישוי עסקים;
- (13) לעבור ברכב ובכלל זה מכונה ניידת או ציוד הנדסי כמשמעותו לפי חוק רישום ציוד הנדסי, התשי"ז-1957¹¹⁰, במקרקעין הנמצאים סמוך למקום שבו נדרש ביצוען של פעולות המפורטות בפסקאות (1) עד (12), ולבצע פעולות נלוות הנדרשות לשם מעבר כאמור.

ד ב ר י ה ס ב ר

(ואף פעולות אחרות) מותר, בכפוף לכל דין, מכוח זכותו הכללית של הגורם המפעיל להנאה מרכושו, גם בלא הסמכה מפורשת בחוק.

עם זאת, לעתים אין לגורם המפעיל אפשרות להיכנס למקרקעין שהוא המחזיק הבלעדי בהם, אלא באמצעות מעבר דרך מקרקעין סמוכים. כך למשל, לעתים הכניסה למתחם משאבות שהוא קרקע המוחזקת באופן בלעדי בידי הגורם המפעיל, אפשרית רק באמצעות מעבר בדרך חקלאית המצויה במקרקעין הסמוכים. לפיכך, מוצע להבהיר בסעיף קטן (ב) המוצע שמותר לעבור ברכב במקרקעין שסמוכים למקרקעין שבהם יש לגורם המפעיל זכות חכירה או זכות לשימוש בשטח שמעל לפני הקרקע.

סעיף 153 כאמור, הכניסה למקרקעין וביצוע פעולות בהם לפי סעיף 152 להצעת החוק צריכה להתבצע על פי המוצע בכפוף להוראות סעיף 153 להצעה. בסעיף זה מוצע לחייב את הגורם המפעיל למסור הודעה לבעל

נלוות הדרושות לביצוען. הפעלת הסמכויות כאמור תיעשה על פי המוצע בכפוף להוראות סעיף 153 להצעת החוק (כפי שיוסבר להלן). מוצע להבהיר לעניין סמכות המעבר ברכב (ראו סעיף קטן (א)(13) המוצע), כי רכב כולל גם מכונה ניידת או ציוד הנדסי כמשמעותו לפי חוק רישום ציוד הנדסי, התשי"ז-1957.

יובהר כי ההסמכה שבסעיף נדרשת רק לגבי מקרקעין שהגורם המפעיל אינו המחזיק הבלעדי בהם (כגון במקרה שבו מיתקן הנפט טמון בעומק הקרקע ואילו בשטח שמעל פני הקרקע מחזיק גורם אחר, כגון חקלאי), ולגבי מקרקעין שהגורם המפעיל כלל אינו מחזיק בהם (היינו מקרקעין סמוכים למקרקעין שבהם הוא מחזיק). בכל האמור במקרקעין שהגורם המפעיל הוא המחזיק הבלעדי בהם, היינו כאלה שבהם יש לגורם המפעיל זכות חכירה או זכות שימוש בלעדית גם בשטח שמעל פני הקרקע, הרי שביצוע הפעולות המנויות בסעיף קטן (א) כנוסחו המוצע

¹⁰⁹ ס"ח התשי"ט, עמ' 169.

¹¹⁰ ס"ח התשי"ז, עמ' 145.

(ב) הסמכות לפי סעיף קטן (א)13 תהיה נתונה לגורם המפעיל גם לגבי מקרקעין הסמוכים למקרקעין שבהם יש לו זכות חכירה או זכות לשימוש בשטח שמעל פני הקרקע.

153. (א) לא ייכנס גורם מפעיל או מי מטעמו למקרקעין המיועדים למגורים בתכנית, בכוונה להיכנס למקרקעין לעשות שימוש בסמכויות לפי סעיף 152, אלא אם כן –

- (1) לעניין שימוש בסמכות לפי סעיף 152(א) למעט פסקה (8) שבו – הגורם המפעיל מסר לבעל המקרקעין הודעה על הכוונה לבצע פעולות כאמור באותו סעיף, ועל העיתוי המתוכנן לכך, וחלפו 15 ימים מיום מסירת ההודעה;
- (2) לעניין שימוש בסמכות לפי סעיף 152(א)8 – הגורם המפעיל מסר לבעל המקרקעין הודעה על סמכותו וכוונתו לבצע פעולות כאמור באותו סעיף; בהודעה כאמור יפרט הגורם המפעיל את תדירותן של הפעולות והימים שבוע שבהם מתוכנן לבצען וכן כי הגורם המפעיל יעשה מאמץ סביר להודיע לבעל המקרקעין אם הן צפויות להתבצע ביום אחר בשבוע.

(ב) לא ייכנס גורם מפעיל או מי מטעמו למקרקעין שאינם מיועדים למגורים בתכנית בכוונה לעשות שימוש בסמכויות לפי סעיף 152 אלא אם כן –

- (1) לעניין שימוש בסמכות לפי סעיף 152(א)2,3,4,7,10,11 או 12 – הגורם המפעיל מסר לבעל המקרקעין הודעה על הכוונה לבצע פעולות כאמור באותו סעיף ועל העיתוי המתוכנן לכך, וחלפו 15 ימים מיום מסירת ההודעה;
- (2) לעניין שימוש בסמכות לפי סעיף 152(א)1,5,6,8,9 ו-13 או (ב) – הגורם המפעיל מסר לבעל המקרקעין הודעה על סמכותו וכוונתו לבצע פעולות כאמור באותו סעיף.

ד ב ר י ה ס ב ר

השפעה רבה יותר באופן יחסי, הדורשות הודעה במתכונת האמורה.

לעומת זאת מוצע, בסעיף 153(ב)2 להצעת החוק, לקבוע שבמקרקעין שאינם מיועדים למגורים, פעולות שיש להן השפעה פחותה על המקרקעין, המנויות בסעיף 152(א)1,5,6,8,9 ו-13 או (ב) להצעת החוק, טעונות רק הודעה על הסמכות והכוונה לבצע את הפעולות, בלא נקיבה במועד מדויק לביצוע הפעולה, והודעה זו יכולה להימסר אחת לשנה.

יוסבר, באשר לפעולות המנויות בסעיף 152(א)8 להצעת החוק, שהן בעיקרן ביצוע בדיקות (ובכלל זה מדידות) וסיוורים במקרקעין, כי מאחר שמדובר בפעולות שיש להן השפעה פחותה על המקרקעין, ויש חובה על פי הוראות הדין ודרישות התחזוקה לבצען באופן תדיר, מוצע לקבוע שבמקרה שמדובר בביצוע במקרקעין שאינם מיועדים למגורים, די במסירת הודעה שנתית במתכונת האמורה לעיל (היינו הודעה על הסמכות והכוונה לבצע את הפעולות, בלא נקיבה במועד מדויק), ובהתאם לכך מנויות פעולות אלה בסעיף 153(ב)2 להצעת החוק, ואולם במקרה שמדובר בביצוע במקרקעין המיועדים למגורים, מוצע לקבוע בסעיף 153(א)2 להצעת החוק כי יש לכלול בהודעה השנתית כאמור, גם את התדירות המתוכננת לביצוען של פעולות אלה, ואת הימים שבוע שבהם מתוכנן לבצען. כן מוצע כי אם במהלך השנה ישנתה

המקרקעין שאליהם רשאי הגורם המפעיל להיכנס לשם ביצוע הפעולות. תוכן ההודעה ומועד מסירתה משתנים בהתאם לשני אלה: סוג הפעולה (ישנן פעולות, כגון חפירה וגיוזום, שיש להן השפעה רבה יותר על המקרקעין לעומת פעולות אחרות, כגון סימון בשלטים ומעבר ברכב) וייעוד המקרקעין (מתוך הנחה שבמקרקעין המיועדים למגורים, יש לייחס יותר משקל לזכות לפרטיות ולצורך לדעת מתי צפוי הגורם המפעיל להיכנס למקרקעין, מאשר במקרקעין שאינם מיועדים למגורים).

לפיכך מוצע, בסעיף 153(א)1 להצעת החוק, לקבוע שכל הפעולות במקרקעין המיועדים למגורים (למעט פעולות המנויות בסעיף 152(א)8) להצעה כפי שיפורט להלן) טעונות הודעה על הכוונה לבצע את הפעולות ועל העיתוי המתוכנן לכך. הודעה זו תימסר על פי המוצע 15 ימים לפחות טרם ביצוע הפעולה. הודעה במתכונת זו נדרשת על פי המוצע בסעיף 153(ב)1 להצעת החוק, גם לעניין פעולות במקרקעין שאינם מיועדים למגורים, וזאת במקרה שמדובר בפעולות שעלולות להיות להן השפעה רבה יותר באופן יחסי על המקרקעין. מדובר בפעולות המנויות בסעיף 152(א)2,3,4,7,10,11 או 12 להצעת החוק.

באשר לפעולות המנויות בסעיף 152(12) להצעת החוק, יצוין כי מדובר באוסף של פעולות בעלות רמות השפעה שונות על המקרקעין שבהם הן מבוצעות, ומוצע לנקוט גישה מחמירה ולהתייחס אליהן כאל פעולות בעלות

(ג) בעל מקרקעין שקיבל הודעה לפי סעיפים קטנים (א)(2) או (ב)(2) רשאי לפנות לגורם המפעיל בבקשה שיודיע לו על העיתוי המתוכנן לביצוע הפעולות, והגורם המפעיל ייענה לבקשה ככל שאין בכך כדי לפגוע בפעילותו או להכביד עליה; הודעה כאמור בסעיפים קטנים (א)(2) או (ב)(2) תימסר לבעל המקרקעין אחת לשנה ותפרט את האפשרות לפנות לגורם המפעיל בבקשה כאמור ואת דרכי ההתקשרות עם הגורם המפעיל לצורך הפנייה.

(ד) לא ניתן למצוא את בעל המקרקעין, יפרסם הגורם המפעיל את ההודעה, בדרך שיקבע שר האוצר; פורסמה ההודעה כאמור, חזקה שבעל המקרקעין קיבל אותה.

(ה) בעל מקרקעין המתנגד לביצוע פעולות לפי סעיף 152 רשאי לפנות למנהל מינהל הדלק שבמשרד התשתית הלאומיות, האנרגיה והמים (בסימן זה – המנהל) בתוך 15 ימים מיום שנמסרה לו הודעה לפי סעיפים קטנים (א) או (ב) או מיום שפורסמה ההודעה לפי סעיף קטן (ד); פנה כאמור, יודיע על כך המנהל לגורם המפעיל, והגורם המפעיל יהיה רשאי להיכנס למקרקעין ולבצע בהם את הפעולות האמורות רק אם קיבל הרשאה לכך מאת המנהל; נתן המנהל הרשאה, יודיע על כך לבעל המקרקעין 7 ימים לפחות לפני המועד לביצוע הפעולות, בצירוף נימוקים.

(ו) כניסה וביצוע של פעולות לפי סעיף 152 במקרקעין המוחזקים בידי מערכת הביטחון טעונים אישור מראש של הגוף המוסמך לכך על פי דין לגבי אותו מקום; בסעיף קטן זה, "מערכת הביטחון" – כל אחד מאלה:

(1) משרד הביטחון ויחידות הסמך של משרד הביטחון;

(2) יחידות ויחידות סמך של משרד ראש הממשלה שעיקר פעילותן בתחום ביטחון המדינה;

(3) צבא הגנה לישראל;

ד ב ר י ה ס ב ר

בסעיף קטן (ה) מוצע לאפשר לבעל מקרקעין שמתנגד לביצוע פעולות כאמור, לפנות למנהל מינהל הדלק שבמשרד התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים (להלן בדברי ההסבר לפרק זה – המנהל) בתוך 15 ימים מיום שנמסרה לו ההודעה או מיום שפורסמה. מנהל מינהל הדלק הוא הגורם המקצועי המתאים לאזן בין צורכי התחזוקה של הצינור ובין פגיעה האפשרית בבעל המקרקעין. במקרה כזה, יודיע מנהל מינהל הדלק לגורם המפעיל על פניית בעל המקרקעין, והגורם המפעיל יהיה רשאי להיכנס למקרקעין ולבצע בהם את הפעולות האמורות רק אם קיבל לכך הרשאה מאת המנהל. מובן שבהתאם לכללי הצדק הטבעי ועקרונות המשפט המינהלי, ישמע המנהל גם את עמדת הגורם המפעיל טרם קבלת החלטה בעניין מתן הרשאה כאמור. אם החליט המנהל להרשות את הכניסה למקרקעין ואת ביצוע הפעולות, עליו להודיע על כך לבעל המקרקעין 7 ימים לפחות לפני המועד לביצוע הפעולות, בצירוף נימוקים למתן ההרשאה.

בסעיף קטן (ו) מוצע לקבוע כי כניסת גורם מפעיל למקרקעין המוחזקים בידי מערכת הביטחון (כהגדרתה המוצעת) טעונים אישור מראש של הגוף המוסמך לכך לגבי אותו מקום.

מסיבה כלשהי, היום בשבוע שבו צפויות הפעולות האלה להתבצע, יעשה הגורם המפעיל מאמץ סביר להודיע על כך לבעל המקרקעין. זאת משום שכיום לצורך תחזוקת מיתקני הנפט ברמה נאותה (דבר שמשרת גם את טובתו של בעל המקרקעין), מתבצעים סיורים בתדירות גבוהה לאורך מיתקני הנפט. מתכונת ההודעה במקרה של ביצוע פעולות במקרקעין המיועדים למגורים הקבועה בסעיף 153(א)(1) להצעת החוק, אינה מאפשרת ביצוע סיורים כאמור ועלולה לפגוע ברמת התחזוקה של המיתקנים.

בסעיף קטן (ג) מוצע לאפשר לבעל מקרקעין שנמסרה לו הודעה לפי סעיפים קטנים (א)(2) או (ב)(2) לפנות לגורם המפעיל בבקשה שיודיע לו על העיתוי המתוכנן לביצוע הפעולות. הגורם המפעיל ייענה לבקשה ככל שאין בכך כדי לפגוע בפעילותו או להכביד עליה (מובן כי אין רואים בעצם ההודעה משום הכבדה). לצורך כך מוצע שההודעה השנתית תפרט את דרכי ההתקשרות עם הגורם המפעיל ואת האפשרות לפנות אליו כאמור.

בסעיף קטן (ד) מוצע לקבוע כי אם לא ניתן למצוא את בעל המקרקעין, הגורם המפעיל יפרסם את ההודעה בדרך שיקבע שר האוצר בתקנות, ומשפורסמה ההודעה, חזקה שבעל המקרקעין קיבל אותה.

(4) מפעלי מערכת הביטחון כמשמעותם בסעיף 20 לחוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים, התשנ"ח-1998¹¹¹, שאינם יחידות כאמור בפסקה (2), ואשר שר הביטחון הודיע עליהם למנהל;

(5) משטרת ישראל, שירות בתי הסוהר והרשות להגנה על עדים;

(6) מפעלים וספקים המייצרים ציוד ביטחוני, כהגדרתו בחוק התאגידים הביטחוניים (הגנה על אינטרסים ביטחוניים), התשס"ו-2006¹¹², בעבור גוף המנוי בפסקאות (1) עד (5), שהשר הממונה על אותו גוף הודיע עליהם למנהל.

(ז) גורם מפעיל המתכוון להיכנס למקרקעין המיועדים בתכנית לצורכי ציבור, כמשמעותם לפי חוק התכנון והבנייה, ולבצע בהם פעולות לפי סעיף 152, ימסור הודעה כאמור בסעיף קטן (ב), לפי העניין, גם לרשות המקומית שבתחומה נמצאים המקרקעין.

154. (א) הרואה את עצמו נפגע ממתן הרשאה בידי המנהל כאמור בסעיף 153(ה), רשאי ערעור לערער על החלטת המנהל לבית משפט השלום שבתחום שיפוטו נמצאים המקרקעין, בתוך 14 ימים מהיום שבו נמסרה לו ההחלטה.

(ב) בית המשפט הדין בערעור רשאי לאשר את החלטת המנהל, לבטלה, או להתנותה בתנאים, והוא רשאי לתת כל סעד שבית משפט הדין בעניין אזרחי מוסמך לתת.

(ג) הגשת ערעור לבית המשפט לא תעכב את השימוש בסמכות לפי סעיף 152, אלא אם כן החליט על כך בית המשפט, בהחלטה מנומקת מטעם מיוחד.

155. (א) שר המשפטים רשאי לקבוע סדרי דין בערעור לפי סעיף 154; באין סדרי דין, ידון סדרי דין בערעור בית המשפט בדרך הנראית לו מועילה ביותר להכרעה צודקת ומהירה.

(ב) בית המשפט הדין בערעור לפי סעיף 154 לא יהיה קשור בדיני הראיות למעט דיני חסינות עדים וראיות חסויות כאמור בפרק ג' לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971¹¹³.

156. (א) על אף האמור בסעיף 153, רשאי גורם מפעיל להיכנס למקרקעין כאמור בסעיף 152 לשם ביצוע פעולה המנויה באותו סעיף, אף בלא הודעה לפי סעיף 153, אם סבר שמתקיים אחד מאלה:

ד ב ר י ה ס ב ר

סדרי דין, ידון בית המשפט בערעור בדרך הנראית לו מועילה ביותר להכרעה צודקת ומהירה. כמו כן, מוצע לקבוע שבית המשפט הדין בערעור לא יהיה קשור בדיני הראיות למעט דיני חסינות עדים וראיות חסויות כאמור בפרק ג' לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971. ההוראה המוצעת בעניין זה זהה להוראה הקיימת היום בסעיף 52 לחוק משק הגז הטבעי.

סעיף 156 מוצע לקבוע מקרים מסוימים שבהם גורם מפעיל יהיה רשאי להיכנס למקרקעין לצורך ביצוע פעולות לפי סעיף 152 להצעת החוק אף בלא הודעה לפי סעיף 153 להצעה.

סעיף קטן (א)(1) המוצע מתייחס למקרה שבו סבור הגורם המפעיל שהפעולה דחופה וחיונית למניעת דליפת נפט או למניעת נזק לאדם או לסביבה. במקרה כזה, יוכל הגורם המפעיל לבצע את הפעולה אך יהיה עליו לתת

לבסוף מוצע, בסעיף קטן (ז), לקבוע כי במקרה שמדובר במקרקעין שמיועדים בתכנית (כמשמעותה בחוק התכנון והבנייה) לצורכי ציבור, על הגורם המפעיל להודיע על כך גם לרשות המקומית שבתחומה נמצאים המקרקעין, במתכונת ההודעות שבסעיף קטן (ב) המוצע.

סעיף 154 מוצע לקבוע, בדומה להסדר הקיים היום בסעיף 51 לחוק משק הגז הטבעי, כי מי שרואה את עצמו נפגע ממתן הרשאה שנתן המנהל לפי סעיף 153(ה) להצעת החוק, יוכל לערער על ההחלטה לבית משפט השלום שבתחום שיפוטו נמצאים המקרקעין, אך הגשת ערעור כאמור לא תעכב את השימוש בסמכות לפי סעיף 152 להצעת החוק, אלא אם כן החליט על כך בית המשפט בהחלטה מנומקת מטעם מיוחד.

סעיף 155 מוצע להסמיך את שר המשפטים לקבוע סדרי דין בערעור, ולקבוע כי אם לא נקבעו כאמור

¹¹¹ ס"ח התשנ"ח, עמ' 348.

¹¹² ס"ח התשס"ו, עמ' 174.

¹¹³ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 18, עמ' 421.

(1) הפעולה דחופה וחיונית למניעת דליפת נפט או למניעת נזק לאדם או לסביבה, ובלבד שהגורם המפעיל ייתן הודעה מפורטת לבעל המקרקעין ולמנהל בהקדם האפשרי ולא יאוחר מ־48 שעות לאחר ביצוע הפעולה;

(2) הפעולה נדרשת לשם מניעת נזק משמעותי לסביבה או לרכוש לרבות מיתקן נפט, ולא ניתן להמתין עד תום התקופה שבסעיף 153(א)(1) או (ב)(1), ובלבד שהגורם המפעיל נתן הודעה לבעל המקרקעין ולמנהל בהקדם האפשרי ולא יאוחר מ־48 שעות לפני ביצוע הפעולה.

(ב) הוראות סעיף 153(ד) יחולו לעניין הודעה לפי סעיף קטן (א).

(ג) הסמכות לפי סעיף קטן (א) תהיה נתונה לגורם המפעיל עד להשלמת ביצוע הפעולה להנחת דעתו.

פיצויים בעד נזק 157. (א) גורם מפעיל שמשמש בסמכות ומבצע פעולות לפי סעיף 152, יימנע עד כמה שהדבר ניתן מגרימת נזק, ויחזיר את המקרקעין, ככל האפשר, למצב שהיו בו אילו לא נעשה שימוש בהם.

(ב) נגרם נזק כתוצאה מביצוע הפעולות האמורות, ישלם הגורם המפעיל, לפי דרישת הניזוק, פיצויים על הנזק שנגרם.

(ג) החליט הגורם המפעיל לדחות דרישה לפיצויים לפי סעיף קטן (ב), כולה או חלקה, ימסור לתובע הודעה מנומקת בכתב על כך בתוך 60 ימים מיום קבלת הדרישה, וישלם לו, בתוך המועד האמור, את הסכום שאינו שנוי במחלוקת; כל אחד מהצדדים רשאי להעביר את הדרישה לפיצויים להכרעתה של ועדת ערר כהגדרתה בחוק משק הגז הטבעי, התשס"ב-2002¹¹⁴, שתקבע את סכום הפיצויים, ויחולו לעניין זה הוראות סעיפים 45(ב) ו־46 לחוק האמור.

158. לא ישתול אדם עצים, לא יבנה ולא יחפור במקרקעין שבהם מצוי מיתקן נפט, למעט מיתקן הגנה קתודית, אלא אם כן הסכים לכך הגורם המפעיל, בכתב, ובהעדר הסכמה כאמור – אם ניתן לכך אישור המנהל, לאחר ששמע את עמדת הגורם המפעיל.

איסור ביצוע פעולות מסוימות במקרקעין בלא אישור המנהל

ד ב ר י ה ס ב ר

שניתן, מגרימת נזק ולהחזיר את המקרקעין, ככל האפשר למצב שהיו בו אלמלא נעשה בהם שימוש.

כמו כן מוצע כי אם נגרם נזק, והניזוק דרש זאת, ישלם הגורם המפעיל פיצויים על הנזק שגרם. עוד מוצע כי אם הגורם המפעיל החליט לדחות דרישה לפיצויים, עליו למסור לתובע הודעה מנומקת על כך בתוך שישים ימים (ולשלם לו עד אותו מועד את הסכום שאינו שנוי במחלוקת), וכל אחד מהצדדים יהיה רשאי להעביר את הדרישה להכרעה בוועדת ערר שלפי חוק משק הגז הטבעי, שתקבע את סכום הפיצויים. ועדה זו אינה כפופה לדיני הראיות (כאמור בסעיף 45(ב) לאותו חוק), ופועלת לפי סדרי דין שקבע שר המשפטים, ואם לא נקבעו – לפי סדרי דין שקבע יושב ראש הוועדה (כמפורט בסעיף 45(ג) לאותו חוק). על החלטת הוועדה ניתן לערער לבית המשפט המחוזי בתוך 45 ימים מיום שהומצאה, ועל החלטת בית המשפט המחוזי ניתן לערער ברשות לבית המשפט העליון בשאלה משפטית בלבד (ראו סעיף 46 לאותו חוק).

סעיף 158 במטרה להגן על מיתקני הנפט המשמשים את הגורם המפעיל, מוצע לאסור על כל אדם לשתול עצים, לבנות או לחפור במקרקעין שבהם מצוי מיתקן נפט

הודעה מפורטת לבעל המקרקעין ולמנהל, בהקדם האפשרי ולא יאוחר מ־48 שעות לאחר ביצוע הפעולה.

סעיף קטן (א)(2) המוצע מתייחס למקרה שבו סבור הגורם המפעיל שהפעולה נדרשת לשם מניעת נזק משמעותי לסביבה או לרכוש (ובכלל זה רכוש שהוא מיתקן נפט). אך לא מתקיימת רמת דחיפות גבוהה העונה לתנאים שבסעיף קטן (א)(1) המוצע, ולמרות זאת לא ניתן לשלוח הודעה לפי סעיף 153(א)(1) או (ב)(1) להצעת החוק ולהמתין עם ביצוע הפעולה עד תום 15 ימים ממסירתה. במקרה זה מוצע לדרוש מהגורם המפעיל לתת הודעה לבעל המקרקעין ולמנהל בהקדם האפשרי, ולהמתין עם ביצוע הפעולה 48 שעות לפחות לאחר מסירת ההודעה. במקרה שלא ניתן למצוא את בעל המקרקעין, יפרסם הגורם המפעיל הודעה בדרך שיקבע שר האוצר בתקנות, ומשזו פורסמה יראו את בעל המקרקעין כאילו קיבל אותה.

סעיף 157 בדומה להסדר הקבוע כיום בסעיף 53 לחוק משק הגז הטבעי, מוצע לקבוע כי על גורם מפעיל העושה שימוש בסמכות להיכנס למקרקעין ולבצע בהם פעולות (כאמור בסעיף 152 להצעת החוק) להימנע, עד כמה

¹¹⁴ ס"ח התשס"ב, עמ' 55.

159. העושה אחד מאלה, דינו – מאסר שלוש שנים או הקנס האמור בסעיף 61(א) לחוק עונשין העונשין, התשל"ז-1977¹¹⁵:

(1) שותל עצים, בונה או חופר במקרקעין שבהם מצוי מיתקן נפט למעט מיתקן הגנה קתודית, בלא שניתנו לכך הסכמת הגורם המפעיל או אישור המנהל, בניגוד להוראות סעיף 158;

(2) מפריע לפעילות של גורם מפעיל או מי מטעמו המנויה להלן:

(א) הקמה, הפעלה, שינוי, בדיקה או תיקון של נכס פעילות;

(ב) פריקה, אחסון, הולכה, ניפוק או טעינה, של נפט;

(3) מפריע לקיומו של נכס פעילות.

סימן ו': הוראות לעניין נכסי פעילות ופעילות של גורם מפעיל בתחום נמל

160. (א) הוראות חוק רשות הספנות והנמלים, התשס"ד-2004¹¹⁶ (בסימן זה – חוק רשות הספנות והנמלים) לא יחולו לגבי נכס פעילות שבתחום נמל המנוי בתוספת השנייה, ולגבי גורם מפעיל ופעילותו בקשר לנכס כאמור, בכפוף להוראות סעיף קטן (ב).

(ב) הוראות סעיפים 8, 10, 13, 14, 16, 19, 21, 22, 24, 29, 32(ב), 33, 42(א), (ג) ו-(ד) ו-43 עד 48 לחוק רשות הספנות והנמלים יחולו לגבי נכס פעילות כאמור בסעיף קטן (א), ולגבי גורם מפעיל ופעילותו כאמור בו, בשינויים המחויבים ובשינויים אלה:

(1) בסעיף 10 –

(א) בסעיף קטן (א), במקום "לתת שירותי נמל" יקראו "לתת כל סוג של שירותי נמל";

דברי הסבר

מנוי בה.

לסעיף קטן (א)

מוצע לקבוע כי הוראות חוק רשות הספנות והנמלים לא יחולו על נכס פעילות המצוי בתחום נמל המנוי בתוספת השנייה לחוק רספ"ן, כלומר על נכסי פעילות בנמל אילת, ועל פעילות הגורם המפעיל בקשר לנכס כאמור.

לסעיף קטן (ב)

על אף האמור בסעיף קטן (א), מוצע לקבוע כי הוראות מסוימות מחוק רספ"ן, המנויות בסעיף קטן (ב) המוצע, כן יחולו לעניין נכסי פעילות ולעניין פעילות גורם מפעיל כאמור, וזאת בשינויים המחויבים ובשינויים המנויים באותו סעיף קטן, וכמפורט להלן. יצוין כי ישנן הוראות בחוק רספ"ן אשר אינן רלוונטיות להקשרנו ועל כן מוצע שלא להתייחס לתחולתן.

לפסקה (1)

סעיף 10 לחוק רספ"ן מסמיך את שר התחבורה, בהסכמת שר האוצר, להסמיך חברה כאמור באותו סעיף להיות חברת נמל, להפעיל נמל ולתת בו שירותי נמל. לפי סעיף קטן (ג) של הסעיף האמור, חברת נמל אינה יכולה, בין השאר, לתת שירותים שאינם שירותי נמל אלא באישור מראש של שר התחבורה ושר האוצר. מוצע להחיל את

כאמור (למעט מיתקן הגנה קתודית – בשל מאפייני המיתקן), אלא בהסכמת הגורם המפעיל. כדי למנוע אי-הבנות מוצע לדרוש שהסכמה כאמור תינתן בכתב. אם הגורם המפעיל סירב, ניתן לבצע פעולות כאמור רק לאחר קבלת אישור המנהל, לאחר ששמע את עמדת הגורם המפעיל בעניין. יוסבר שמדובר בפעולות שעלולות להזיק למיתקן הנפט, וכן עלולות בסופו של דבר אף לגרום נזק לסביבה.

סעיף 159 מוצע לקבוע שפעולה בניגוד לסעיף 158 להצעת החוק מהווה עבירה שהעונש בצדה הוא מאסר שלוש שנים או הקנס האמור בסעיף 61(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן בדברי ההסבר לפרק זה – חוק העונשין). בנוסף, הפרעה לפעילות הגורם המפעיל המנויה בפסקה (2) והפרעה לקיומו של נכס פעילות (פסקה (3)) תהווה אף היא עבירה פלילית. יצוין כי עבירות דומות קבועות גם בחוק משק הגז הטבעי ובחוק משק החשמל, התשנ"ו-1996.

סעיף 160 בתוספת השנייה לחוק רשות הספנות והנמלים, התשס"ד-2004 (להלן בדברי ההסבר לפרק זה – חוק רספ"ן), מנויים הנמלים אשר עליהם חל החוק. כיום, מצויים חלק מנכסי הפעילות בתחום נמל אילת, המנוי בתוספת השנייה לחוק רספ"ן (להלן בדברי ההסבר לפרק זה – התוספת השנייה), וחלקם מצויים בנמל אשקלון שאינו

¹¹⁵ ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

¹¹⁶ ס"ח התשס"ד, עמ' 456.

(ב) בסעיף קטן (ב), אחרי "בכתב ההסמכה" יקראו "ולעניין הסמכה לתאגיד מורשה שהוא גורם מפעיל – לתקופה שבה נתנה המדינה לגורם המפעיל זכות בנכסי הפעילות", במקום "תנאים לרבות תנאים הנדרשים" יקראו "תנאים בעניינים הנוגעים לבטיחות ואיכות הסביבה לרבות תנאים הנדרשים", ובסופו יקראו "לעניין זה, גורם מפעיל" ו"נכסי הפעילות" – כהגדרתם בסעיף 144 לחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2017 ו-2018), התשע"ז-2016";

(ג) סעיף קטן (ג) – לא ייקרא;

- (2) הפעלת סמכות המנהל לפי סעיף 13, לעניין תאגיד מוסמך שהוא גורם מפעיל, טעונה אישור שר האוצר;
- (3) הפעלת סמכות שר התחבורה לפי סעיף 14, לעניין הסמכה של תאגיד מוסמך שהוא גורם מפעיל, טעונה אישור שר האוצר;
- (4) יקראו את סעיף 16, לעניין גורם מפעיל, כך שבמקום "השר" יקראו "השרים";
- (5) הפעלת סמכות שר התחבורה לפי סעיף 22(א), לקבוע נסיבות וטעמים להחדלת נמל, לגבי נמל שמצוי בו נכס פעילות, טעונה הסכמת שר האוצר;

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקה (3)
מוצע לקבוע כי סעיף 14 לחוק רספ"ן, המעניק לשר התחבורה סמכות לביטול או הגבלה של כתב הסמכה שנתן לתאגיד מוסמך, יחול, ואולם שר התחבורה לא יעשה שימוש בסמכותו האמורה לגבי ביטול או הגבלה של כתב הסמכה של תאגיד מוסמך שהוא גורם מפעיל, אלא באישור שר האוצר.

לפסקה (4)
מוצע לקבוע כי סעיף 16 לחוק רספ"ן יחול לעניין גורם מפעיל, ואולם הסמכות הנתונה בו לשר התחבורה תהיה נתונה, לעניין גורם מפעיל, לשר התחבורה ושר האוצר יחד. כך, אם יהיה לשני השרים האמורים יסוד סביר להניח שהגורם המפעיל אינו עושה שימוש נמלי בנכס מוגן (שהוא המקרקעין המועברים כהגדרתם בחוק רספ"ן) או שאין באפשרותו לעשות שימוש כאמור, תהיה רשאית המדינה לפנות לבית המשפט בבקשה שיקבע כי יפקעו זכויותיו של הגורם המפעיל בנכס המוגן. יצוין כי העילה הנוספת לפנייה לבית משפט המעוגנת בסעיף 16 לחוק רספ"ן שעניינה עשיית שימוש שאינו שימוש נמלי בנכס מוגן, אינה רלוונטית לענייננו שכן כאמור בדברי ההסבר לפסקה (1), רשאי הגורם המפעיל להשתמש בנכסים גם לשימוש שאינו שימוש נמלי.

לפסקה (5)
מוצע כי סעיף 22 לחוק רספ"ן יחול, ואולם הפעלת הסמכות הנתונה בו לשר התחבורה, לקבוע את הנסיבות והתנאים להחדלת הפעלתו של נמל המנוי בתוספת השנייה, לגבי נמל שמצוי בו נכס פעילות, תהיה טעונה את הסכמת שר האוצר.

סעיף 10 האמור לעניין נכס פעילות ולעניין פעילות של גורם מפעיל בתחום נמל, בכמה שינויים כמפורט להלן. על פי המוצע, בכל האמור בגורם מפעיל, כתב ההסמכה שיינתן לו יאפשר לו לתת את כל שירותי הנמל. מאחר שעל פי המוצע סעיף קטן (ג) הנוכח לעיל לא ייקרא, יוכל הגורם המפעיל לתת גם שירותים שאינם שירותי נמל. זאת ועוד, על פי המוצע יינתן כתב ההסמכה, לגבי גורם מפעיל, לתקופה שבה לגורם המפעיל זכויות בנכסי הפעילות, והתנאים שיהיה ניתן לקבוע בו יהיו בעניינים הנוגעים לבטיחות ואיכות הסביבה בלבד. יוער שמסיבה זו מוצע שלא להחיל את סעיף 42(ב) לחוק רספ"ן (בעוד שסעיף 42(א) (ג) ו-(ד) לחוק האמור יחול על פי המוצע) שכן סעיף זה קובע עיצום כספי בשל פעולה שאינה לצורך מילוי תפקידי התאגיד המורשה או שאינה לפי הסמכתו, בעוד שלעניין תאגיד כאמור שהוא גורם מפעיל, מוצע כאמור שלא להגביל את השירותים שהוא רשאי לתת.

לפסקה (2)

סעיף 13 לחוק רספ"ן מסמיך את מנהל רשות הספנות והנמלים, אם היה לו יסוד סביר להניח, בין השאר, כי תאגיד מוסמך אינו ממלא אחר תנאי כתב ההסמכה או אחר הוראה מהוראות החוק, לשלוח לתאגיד הודעה הכוללת את פירוט הליקוי ודרישה לתיקונו. מוצע לקבוע שסעיף זה יחול לעניין תאגיד מוסמך שהוא גורם מפעיל, ואולם המנהל יעשה שימוש בסמכות זו לעניין תאגיד כאמור רק באישור שר האוצר. מובן שבכל הנוגע לתאגיד כאמור, תיבחן עמידתו רק בהוראות החוק החלות עליו (ובשינויים שבהם הן חלות לגביו) על פי המוצע בסעיף זה.

(6) יקראו את סעיף 32(ב), לעניין נמל שמצוי בו נכס פעילות, כך שבמקום "השר" יקראו "השרים".

(ג) אין בהוראות סעיפים 8, 24 ו-29 לחוק רשות הספנות והנמלים כדי לגרוע מחובת סודיות לפי כל דין.

(ד) על אף האמור בסעיף 9(ב)2 ו-3 לחוק רשות הספנות והנמלים, העמדת נכס שהוא מקרקעין מועברים תתימיים כמשמעותם בחוק האמור, לשימוש תאגיד מורשה שהוא גורם מפעיל, לפי הוראות אותו סעיף, לא תהיה כנגד דמי שימוש כאמור באותו סעיף.

161. גורם מפעיל רשאי להתקשר בהסכם עם חברת נמל או חברת הפיתוח והנכסים, כהגדרתן בחוק רשות הספנות והנמלים, לצורך קבלת שירותים בתמורה; הסכם כאמור שנחתם בין בעל זיכיון המשנה ובין חברת הפיתוח והנכסים ערב יום התחילה ימשיך לעמוד בתוקפו ויראו אותו כאילו נחתם בין הגורם המפעיל לחברה כאמור.

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקה (6)

מוצע כי סעיף 32(ב) לחוק רספ"ן המעניק סמכות לרשות הספנות והנמלים לקבוע באישור שר התחבורה כללים להפעלת נמלים, יחול כך שלעניין נמל שמצוי בו נכס פעילות, תיעשה קביעת הכללים גם בהסכמת שר האוצר.

חלק מהוראות חוק רספ"ן המפורטות ברישה לסעיף קטן (ב) המוצע, יחולו על פי המוצע בשינויים המחויבים. כך מוצע להחיל את סעיף 19 לחוק רספ"ן שלפיו לא ניתן לתת שירות נמל בנמל המנוי בתוספת השנייה אלא מכוח הסמכה לפי אותו חוק (יזכור כי כתב ההסמכה יינתן לתאגיד מורשה שהוא גורם מפעיל בהתאם למוצע בפסקה (1)).

כמו כן מוצע להחיל את סעיף 21 לחוק רספ"ן שלפיו סעיף 11(א) לפקודת הנמלים [נוסח חדש], התשל"א-1971 (להלן בדברי ההסבר לפרק זה – פקודת הנמלים), הקובע דרישות רישוי לגבי עובדים בנמל, לא יחול על תאגיד מוסמך (קרי, בין השאר, תאגיד מורשה שקיבל כתב הסמכה לפי סעיף 10 לחוק רספ"ן).

בנוסף, מוצע להחיל את סעיף 33 לחוק רספ"ן שלפיו, לעניין סעיף 41(2) לחוק הספנות (כלי שיט), התש"ך-1960, יראו תאגיד מורשה (היינו תאגיד שקיבל כתב הסמכה לפי סעיף 10 לחוק רספ"ן) בגדר "רשות אחרת".

כמו כן מוצע להחיל את סעיפים 42(א), (ג) ו-(ד) לחוק רספ"ן וכן את סעיפים 43 עד 48 לחוק האמור הקובעים הוראות לעניין הליך הטלת עיצומים כספיים. כאמור לעיל בדברי ההסבר לפסקה (1), אין צורך בהחלת סעיף 42(ב) שכן סעיף זה קובע עיצום כספי בשל פעולה שאינה לצורך מילוי תפקידי התאגיד המורשה או שאינה לפי הסמכתו, ואולם בענייננו מוצע שלא להגביל את השירותים שרשאי גורם מפעיל לתת.

לסעיף קטן (ג)

סעיפים 8, 24 ו-29 לחוק רספ"ן עוסקים בסמכויות לדרישת מידע. נוסף על העובדה שהיקף המידע שניתן לדרוש מכוח הסעיפים האמורים מושפע מכך שכתב ההסמכה עוסק בבטיחות ובאיכות סביבה בלבד, מוצע גם להבהיר במפורש את היחס בין סמכויות אלה לבין הוראות הסודיות הקיימות כיום. בהקשר זה יש לציין את

הוראת הסודיות הקיימת כיום בנושאים שונים הנוגעים לקו צינור הנפט מכוח סעיף 113 לחוק העונשין. כיום, לפי הצו שנקבע מכוח אותו סעיף, מהווים עניינים אלה "ידיעה סודית" כהגדרתה לפי אותו סעיף. בנוסף, בהתאם לצו, שר האוצר או מי מטעמו הוא המוסמך להתיר מסירת מידע הנוגע לנושא. לשם כך מוצע להבהיר, למען הסר ספק, כי אין בהוראות סעיפים 8, 24 ו-29 לחוק רספ"ן כדי לגרוע מהוראות לעניין חובת סודיות לפי כל דין.

לסעיף קטן (ד)

חוק רספ"ן קובע מהם המקרקעין המועברים שלגביהם תינתן זכות חכירה מהמדינה לחברת הפיתוח והנכסים (חברת נמלי ישראל – חנ"י) (להלן בדברי ההסבר לפרק זה – חנ"י), ובהמשך לכך, נכרת הסכם בין רשות מקרקעי ישראל ובין חנ"י המעניק לחנ"י זכויות במקרקעין המועברים. הסכם זה כולל גם את נכסי הפעילות שבנמל אילת – נכסים שחלקם נמצאים ביבשה וחלקם מקרקעין תתימיים. בהתאם לסעיף 9 לחוק רספ"ן, נתונה לחנ"י סמכות להעמיד נכסים מהנכסים המועברים, בין השאר, לשימושם של תאגידים מורשים, כנגד דמי שימוש (וזאת לצורך שימושים המפורטים בתוספת הראשונה לחוק רספ"ן ובכתב ההסמכה הניתן לתאגידים המורשים לפי סעיף 10 לחוק האמור).

ואולם מאחר שחלק זה מנמל אילת מופעל באופן עצמאי כבר שנים רבות, ראוי שהקרקע ביבשה תוקצה לגורם המפעיל ישירות בידי המדינה. על כן מוצע, בסעיף 162 להצעת החוק, שרשות מקרקעי ישראל וחנ"י יגרעו, בהסכם ביניהן, את המקרקעין היבשתיים מתחולת ההסכם. לגבי המקרקעין התתימיים תישאר לחנ"י זכות שימוש. כהשלמה לכך, מוצע לקבוע שבהעמדת נכס שהוא מקרקעין מועברים תתימיים לשימוש של גורם מפעיל לא תגבה חנ"י דמי שימוש.

סעיף 161 מוצע להבהיר שגורם מפעיל רשאי להתקשר בהסכמים עם חברת נמל כהגדרתה בחוק רספ"ן או עם חנ"י, לצורך קבלת שירותים בתמורה. כמו כן מוצע להבהיר שהסכם כאמור שנחתם בין בעל זיכיון המשנה ובין חנ"י ימשיך לעמוד בתוקפו ויראו אותו כאילו נחתם בין הגורם המפעיל לחנ"י.

162. רשות מקרקעי ישראל וחברת הפיתוח והנכסים כהגדרתה בחוק רשות הספנות והנמלים, יגיעו להסכמה ביניהן לגבי גריעת קרקעות המפעל שבנמל אילת, מהמקרקעין המועברים כהגדרתם בחוק רשות הספנות והנמלים שאינם מקרקעין תתימיים; שר האוצר, בהתייעצות עם שר התחבורה, יכריע בכל מחלוקת הנוגעת לגובה הפיצוי שישולם לחברת הפיתוח והנכסים בשל גריעה כאמור.

סימן ז': תיקונים עקיפים

163. בפקודת מס הכנסה¹¹⁷, בסעיף 130א(ג), אחרי פסקה (3) יבוא:

"(4) חברה ממשלתית, כהגדרתה בחוק החברות הממשלתיות, שמטבע הפעילות שלה, כמשמעותו בכללי חשבונאות מקובלים, הוא דולר או אירו, והמנהל, בהתייעצות עם מנהל רשות החברות הממשלתיות, אישר אותה לעניין סעיף זה."

164. בחוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965¹¹⁸ –

(1) בסעיף 1, בהגדרה "תשתיות לאומיות", במקום "מיתקן אחסון גז ודלק" יבוא "מיתקן אחסון נפט, גז ודלק";

(2) בסעיף 61א(ב) –

(א) בפסקה (1), אחרי "הקמת תשתית או אחסונה" יבוא "לרבות גורם מפעיל כהגדרתו בסעיף 255ד";

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 164 בהתאם לסעיף 5 לשרט הזיכיון, על בעל הזיכיון כללי לקבל את אישור שר האוצר לתרשימים המראים את תוואי הנכסים, ויראו את אישורי השר כ"הרשאה ואישור בני תוקף, לפי חוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965, לביצועם של התרשימים המאושרים". בסעיף זה מוצעים הסדרים הנוגעים לנושאי תכנון ובנייה, הנדרשים לאור סיומה של תקופת הזיכיון, חלק ההסדרים שחלו מכוח שטר הזיכיון, והם מהווים ברובם הוראות מעבר לקראת החלה מלאה של ההליכים הרגילים לפי חוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965 (להלן בדברי ההסבר לפרק זה – חוק התכנון והבנייה).

לפסקאות (1), (2) ו-(3) – כללי

מוצע לתקן כמה הוראות בחוק התכנון והבנייה שנזכרים בהן המונחים "דלק" ו"גז", והן רלוונטיות להסדר המוצע בסעיף זה בעניין תום תקופת הזיכיון. בנוסף, כפי שיפורט להלן בדברי ההסבר לפסקה (5), מוצעת הגדרה למונח "נפט" בפרק 3 לחוק התכנון והבנייה כנוסחו המוצע להלן, הוא הפרק המסדיר הליכי תכנון ובנייה של נכסי פעילות.

בפסקה (1) מוצע לתקן את ההגדרה "תשתיות לאומיות" שבסעיף 1 לחוק התכנון והבנייה, כך שתכלול גם מיתקן אחסון נפט. כך תוכל הוועדה לתשתיות לאומיות לדון גם במיתקני אחסון של נפט (ולא רק במיתקני אחסון של גז ודלק, הנזכרים היום בהגדרה).

בפסקה (2) מוצע לתקן בצורה דומה את ההגדרה "תשתית" שבסעיף 61א(ב) לחוק התכנון והבנייה, כך שתכלול גם מיתקן לאחסון נפט. כך יהיה אפשר להגיש

סעיף 162 כמפורט בדברי ההסבר לסעיף 160(ג) להצעת החוק, כולל ההסכם שנכרת בין רשות מקרקעי ישראל ובין חנ"י, המעניק לחנ"י זכויות במקרקעין המועברים, גם את נכסי הפעילות שבנמל אילת, שחלקם ביבשה וחלקם מקרקעין תתימיים, וכמו כן, נתונה לחנ"י הסמכות להעמיד נכסים מהנכסים המועברים, בין השאר, לשימושם של תאגידיים מורשים. כאמור, מוצע לקבוע כי רשות מקרקעי ישראל וחנ"י יגיעו להסכמה בדבר גריעת המקרקעין שאינם מקרקעין תתימיים, הכלולים בתחום המפעל כהגדרתו בסעיף 144 להצעת החוק, ואשר מצויים בתחום נמל אילת, מהמקרקעין המוקצים לחנ"י. גריעת הקרקעות כאמור נועדה להביא לכך שהמדינה, תיתן באופן ישיר זכות חכירה במקרקעין אלה. בהתאם להוראות סעיף 146(א) להצעת החוק גם מקרקעין אלה יוקצו לחברה שתוקם לפי סעיף 145(א) להצעה). הקרקעות הנגרעות יהיו רק הקרקעות היבשתיות, בעוד שבמקרקעין התתימיים תמשיך להיות לחנ"י זכות שימוש, כך שהיא תוכל להמשיך למלא את תפקידיה כגון תחזוקה, מדידת עומק המים וכיוצא באלה.

סעיף 163 מוצע, אגב הסדרת האפשרות של גורם מפעיל או מי שהיה בעל זיכיון המשנה לנהל את פנקסי החשבונות שהוא חייב בניהולם במטבע חוץ, בסעיף 149 להצעת החוק, להסדיר את ניהול הפנקסים במטבע חוץ בידי חברות ממשלתיות בכלל. לשם כך מוצע לתקן את סעיף 130א(ג) לפקודת מס הכנסה ולהוסיף לגופים שרשאים לנהל את פנקסיהם במטבע חוץ גם חברה ממשלתית שמנהל רשות המסים אישר אותה, בהתייעצות עם מנהל רשות החברות הממשלתיות. במסגרת זו יובא בחשבון אופי פעילותה של החברה.

¹¹⁷ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120; ס"ח התשע"ו, עמ' 1261.

¹¹⁸ ס"ח התשכ"ה, עמ' 307; התשע"ו, עמ' 1244.

- (ב) בפסקה (3), במקום "מיתקן אחסון גז ודלק" יבוא "מיתקן אחסון נפט, גז ודלק";
- (3) בסעיף 63(8), אחרי "חשמל" יבוא "נפט";
- (4) בסעיף 76(בג), אחרי "הקמה של התשתית הלאומית" יבוא "גורם מפעיל כהגדרתו בסעיף 255, אלא אם כן קבע שר האוצר אחרת, בצו";
- (5) אחרי סעיף 255 יג יבוא:

"פרק י' 3: הוראות לעניין נכסי פעילות

הגדרות 255. בפרק זה –

"הגורם המפעיל", "יום התחילה", "נכסי הפעילות", "פעילות",
של גורם מפעיל, "שטר הזיכיון" ו"תקופת הזיכיון" –
כהגדרתם בסעיף 144 לחוק ההתייעלות הכלכלית 2017
ו-2018;
"חוק ההתייעלות הכלכלית 2017 ו-2018" – חוק ההתייעלות
הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות
התקציב 2017 ו-2018), התשע"ז-2016;
"נפט" – נפט ותוצרי תהליך זיקוק נפט לרבות דלק וגז פחמימני
מעובה (גפ"מ);
"רצועת הקרקע" – כמשמעותה בסעיף 6(א) ו-(ב) לשטר
הזיכיון;
"רשות הרישוי" – כמשמעותה בסעיף 255כג.

255טו. (א) אישור שנתן שר האוצר לפי סעיף 5 לשטר הזיכיון או
לפי סעיף 5 לשטר שבתוספת א' לחוק זיכיון צינורות הנפט,
התשי"ט-1959, עד יום התחילה (בפרק זה – אישור שר
האוצר), ימשיך לעמוד בתוקפו גם לאחר המועד האמור ויראו
הוראות מעבר לעניין תוקפם של אישורים ובקשות תלויות ועומדות

ד ב ר י ה ס ב ר

- תכנית מיתאר מקומית או תכנית מפורטת המתייחסת למיתקני אחסון נפט.
- בפסקה (3) מוצע לתקן את סעיף 63(8) לחוק התכנון והבנייה, כך שמגיש תכנית יהיה רשאי לכלול בתכנית מיתאר מקומית הוראות בנוגע לרשת ומיתקני נפט (וזאת בנוסף לרשת ומיתקני גז ודלק הנכללים כבר היום באותו סעיף).
- לפסקה (2)(א)
- מוצע להוסיף גורם מפעיל לרשימת הגורמים המוסמכים לפי סעיף 61א(ב2)(1) לחוק התכנון והבנייה להגיש תכנית מיתאר מקומית או תכנית מפורטת לעניין תשתית, קרי לעניין נכסי הפעילות.
- לפסקה (4)
- סעיף 76(ג) לחוק התכנון והבנייה מונה את הגורמים הרשאים להגיש תכניות לזעזוע לתשתיות לאומיות. מוצע לקבוע כי הגורם המפעיל יהיה רשאי גם הוא להגיש תכנית כאמור, והכול כל עוד לא קבע שר האוצר אחרת, בצו.
- לפסקה (5)
- מוצע להוסיף לחוק התכנון והבנייה את פרק י' 3 כנוסחו המוצע, ולקבוע בו הוראות מיוחדות בענייני תכנון ובנייה הנוגעות לנכסי פעילות.
- לסעיף 255 יד המוצע
- מוצע להגדיר כמה מונחים המשמשים בפרק זה, ובין השאר להגדיר את המונח "נפט" ככולל גם תוצרי תהליך זיקוק נפט, לרבות דלק וגז פחמימני מעובה (גפ"מ).
- לסעיף 255 טו המוצע
- כאמור, לפי סעיף 5 לשטר הזיכיון, נדרש בעל הזיכיון לקבל את אישור שר האוצר לתרשימים המראים את תוואי הנכסים, קרי, קו הצינור ומיתקנים אחרים הקשורים למפעל, ורואים את אישורי השר, בין השאר, "כהרשאה ואישור בני תוקף, לפי חוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965, לביצועם של התרשימים המאושרים". לפי סעיף 17 לשטר הזיכיון חלות הוראות סעיף 5 האמור גם לגבי בניית נמלים בידי בעל הזיכיון. עיקרון זה מעוגן גם בסעיפים 5 ו-27 לשטר שבתוספת א' לחוק זיכיון צינורות הנפט, התשי"ט-1959

אותו לעניין חוק זה, ובכלל זה לעניין סעיף 261(ד), כהיתר שניתן וכתכנית מפורטת שאושרה, לגבי העניינים שנכללו באישור כאמור, לרבות לעניין הסטת קו תשתית המשמש להולכת נפט שמיקומו נקבע באישור שר האוצר, למיקום שונה בתחום רצועת הקרקע שאושרה בידי השר, והכול ובלבד שהגורם המפעיל הגיש תשריט לרשות הרישוי לפי הוראות סעיף 255טז(א).

(ב) על אף האמור בהוראות לפי סעיף 265(1) לעניין תוקפם של היתרים, אישור כאמור בסעיף קטן (א) אשר טרם בוצעו העבודות לפיו, יעמוד בתוקף ויהיה ניתן לבצע את העבודות לפיו, בכל עת; הגורם המפעיל יודיע על ביצוע העבודות לרשות המקומית שבתחומה צפויות להתבצע העבודות, 15 ימים לפחות לפני תחילת ביצוען.

(ג) הוראות סעיף 5 לשטר הזיכיון ימשיכו לחול גם לאחר יום התחילה על בקשה לקבלת אישור שר האוצר לפי אותו סעיף שהוגשה לשר עד המועד האמור, ולעניין בקשה כאמור להקמת מיתקן אחסון נפט – עד יום כ"ז באב התשע"ו (31 באוגוסט 2016), ושבויום התחילה טרם ניתנה בה החלטת השר; השר ייתן החלטה בבקשה כאמור בתוך חמש שנים מיום התחילה; לעניין סעיף קטן זה, יראו בקשה שהוגשה למתכנן המחוז כאילו הוגשה לשר; הוראות סעיפים קטנים (א) ו-(ב) יחולו על בקשה שאושרה לפי סעיף קטן זה.

ד ב ר י ה ס ב ר

צינור שנועד לעטוף נכס פעילות לצורך הגנתו ("שרוול"). בנוסף, מאחר שעל פי המוצע רואים באישור השר הן תכנית מפורטת והן היתר בנייה, הרי שניתן להמשיך ולבצע את העבודות התואמות את האישור בלא קבלת צורך בקבלת היתר בנייה נוסף (שיכול שהיה נדרש אלמלא כן, למשל מכוח הוראות סעיף 145ג(ג) לחוק התכנון והבנייה).

בסעיף קטן (ב) מוצע לקבוע כי תוקפם של אישורי השר, שכאמור רואים אותם גם כהיתר, לא יהיה מוגבל בזמן, ויהיה ניתן לבצעם בכל עת. עם זאת, אם טרם בוצעו העבודות לפי אישורי השר, יהיה על הגורם המפעיל להודיע על ביצוע העבודות לרשות המקומית שבתחומה צפויות להתבצע העבודות 15 ימים לפחות לפני תחילת ביצוען.

בסעיף קטן (ג) מוצע לקבוע כי בקשות שהוגשו לשר או למתכנן המחוז עד יום התחילה, ולעניין בקשות להקמת מיתקני אחסון נפט שהוגשו לשר או למתכנן המחוז עד יום כ"ז באב התשע"ו (31 באוגוסט 2016), ימשיכו וייבחנו לשם מתן החלטת שר האוצר לפי סעיף 5 לשטר הזיכיון (לרבות קבלת חוות דעת גורמי התכנון מכוח הנחיית היועץ המשפטי לממשלה ("תחולת הוראות חוק התכנון והבנייה על קו צינור הנפט אשקלון-אילת (קצא"א) הנחיות היועץ המשפטי לממשלה 8.1200 (התשנ"ט)), אשר בשלה מקובל כיום כי בעל זיכיון המשנה פונה קודם לקבלת עמדת מתכנן

(להלן בדברי ההסבר לפרק זה – חוק זיכיון צינורות הנפט). אישורים לפי סעיף 5 לחוק האמור ניתנו לקו צינור הנפט המכונה "קו 16", שהוקם בשנות החמישים ולימים נכלל בנכסי המפעל מכוח סעיף 2(ג) לשטר הזיכיון.

מוצע לקבוע בסעיף קטן (א) שאישורי שר האוצר שניתנו עד יום התחילה (קרי עד תום תקופת הזיכיון), לפי סעיף 5 לשטר הזיכיון או לפי סעיף 5 לשטר שבתוספת א' לחוק זיכיון צינורות הנפט (המוגדרים על פי המוצע כ"אישור שר האוצר"), ימשיכו לעמוד בתוקפם גם לאחר יום התחילה, ויראו אותם כהיתר בנייה וכתכנית מפורטת שאושרה, ובלבד שהוגש תשריט כאמור בסעיף 255טז(א) המוצע.

כך למשל, יהיה ניתן לבצע קווי תשתית תת-קרקעיים לפי סעיף 261(ד) לחוק התכנון והבנייה בלא צורך בקבלת היתר, בשל העובדה שמדובר בתכנית מפורטת, וככל שאישור השר המהווה תכנית כאמור איפשר את הנחת הקו, ומתקיימות שאר הוראות הסעיף. באופן דומה, יהיה ניתן להסיט את קו התשתית בתחומי רצועת האדמה שבה מונח צינור הנפט, כמקובל לגבי פעולות בתשתיות שלפי סעיף 261(ד) לחוק התכנון והבנייה, ובהתאם לאישור הרצועה בידי השר, וכן לבצע תיקון, שיפוץ או החלפת רכיב קיים ברכיב דומה, להקים קטע קו תשתית לצורך גיבוי לקו תשתית פעיל בתחום רצועת האדמה שאישר השר ולהקים

255טו. (א) הגורם המפעיל יגיש לרשות הרישוי, בתוך שלוש שנים מיום התחילה, תשריט המציין את גבולות נכסי הפעילות, השטח הבנוי או שטח שאושרה בו בנייה וטרם בוצעה, ייעודי הקרקע והוראות נלוות לרבות מגבלות על שימושי הקרקע והנחיות בענייני סביבה, ולעניין נכס מנכסי הפעילות שהוא קו תשתית להולכת נפט – גם תחום רצועת הקרקע שבה הונח קו התשתית, והכול בהתאם למצב הקיים ובהתאם לאישור שר האוצר, לרבות אישור שנתן לפי סעיף 255טו(ג).

(ב) רשות הרישוי תאשר את התשריט עד תום חמש שנים מיום התחילה, ויחולו לעניין אישורו הוראות אלה:

(1) רשות הרישוי רשאית, אם ראתה שגבולות נכסי הפעילות שהוקמו שונים מגבולותיהם לפי אישור שר האוצר, לקבוע בתשריט את גבולות נכסי הפעילות כפי שהוקמו בפועל, אם נוכחה שאין בשינוי הגבולות כאמור כדי להשפיע השפעה של ממש על הסביבה;

(2) רשות הרישוי רשאית לאשר את התשריט אף אם אינו תואם תכנית מיתאר מקומית, מחוזית או ארצית.

(ג) נתן שר האוצר אישור לפי סעיף 255טו(ג), ולא התייחס התשריט שהוגש לרשות הרישוי לפי סעיף קטן (א) לאישור האמור, בשל מועד מתן האישור, תתאים רשות הרישוי בחלוף 30 ימים מתום התקופה האמורה באותו סעיף, את התשריט גם לאותו אישור; הגורם המפעיל יידע את רשות הרישוי על מתן אישור כאמור.

ד ב ר י ה ס ב ר

אם גבולות נכסי הפעילות כפי שהוקמו בפועל, שונים מהגבולות שלפי האישורים שנתן שר האוצר, תוכל רשות הרישוי לאשר את המצב הקיים רק אם נוכחה שאין בכך כדי להשפיע השפעה של ממש על הסביבה. כמו כן, תהיה רשות הרישוי מוסמכת לאשר את התשריט אף אם אינו תואם תכנית מיתאר מקומית, מחוזית או ארצית.

על פי המוצע, תידרש רשות הרישוי לאשר את התשריט בתוך חמש שנים מיום התחילה. במקרה שהתשריט שהוגש לא כלל את כל האישורים שנתן שר האוצר לפי סעיף 255טו(ג) המוצע, מוצע כי בחלוף 30 ימים מתום חמש השנים האמורות, תתאים רשות הרישוי את התשריט לאותם אישורים. בהתאם, מוצע כי הגורם המפעיל יהיה אחראי ליידע את רשות הרישוי על אישור השר שניתן לפי סעיף 255טו(ג) האמור (אם האישור הוא בתחום התשריט שבו מטפלת אותה רשות רישוי).

על פי המוצע יראו גם את התשריט, לרבות ההתאמות שנעשו בו לפי סעיף זה, כהיתר שניתן וכתכנית מפורטת שאושרה, ומוצע לקבוע במפורש שהוראות סעיפים 117 ו-118 לחוק התכנון והבנייה, העוסקים בפרסום החלטה לאשר או לדחות תכנית ואופן שמירתה של תכנית שאושרה, יחולו לעניין התשריט.

המחוז, ורק לאחר מכן לשר האוצר), ואולם על השר לתת החלטה כאמור בתוך חמש שנים מיום התחילה.

מוצע כי סעיפים קטנים (א) ו-(ב) יחולו גם על אישורים לפי סעיף קטן (ג), כלומר, יראו אותם כתכנית מפורטת וכהיתר כאמור בסעיף קטן (א), ותוקפם יהיה כאמור בסעיף קטן (ב).

לסעיף 255טו המוצע

לצורך השגת שיקוף ותיעוד מסודר של המצב הקיים בנכסי הפעילות, מוצע לקבוע כי עד תום שלוש שנים מיום התחילה (היינו מתום תקופת הזיכיון). על הגורם המפעיל להגיש תשריט המתאר את גבולות נכסי הפעילות (הן גבולות המקרקעין והן גבולות המחברים להם). השטח הבנוי והשטח שאושרה בו בנייה שטרם בוצעה, ייעודי קרקע והוראות נלוות, לרבות מגבלות על שימושים (למשל מגבלה על שתילת עצים בסביבת הצינור, מחשש ששורשיהם יזיקו לצינור). וכן את תחום הרצועה שבה הונח נכס פעילות שהוא קו תשתית להולכת נפט, והכול בהתאם לאישורי שר האוצר (כולל אישורים שנתן לאחר יום התחילה, בהתאם לבקשות שהוגשו לו כאמור בסעיף 255טו(ג) המוצע), ולמצב הקיים בפועל.

(ד) תשריט שאושר לפי הוראות סעיף זה, לרבות כל התאמה שנערכה בו לפי סעיף קטן (ג), יראו אותו לעניין חוק זה, ובכלל זה לעניין סעיף 261(ד), כהיתר שניתן וכתכנית מפורטת שאושרה, לגבי העניינים שנכללו בו.

(ה) הוראות סעיפים 117 ו-118 יחולו לעניין הודעה על אישור תשריט כאמור בסעיף קטן (ד), שמירתו ופרסומו.

הגשת תכנית ראשונה 255. הגורם המפעיל יגיש, בתוך שנתיים מיום התחילה, תכנית לעניין נכסי הפעילות למוסד תכנון מוסמך.

בנייה נוספת לפני אישור תכנית ראשונה 255.ח. (א) רשות הרישוי רשאית לתת לגורם המפעיל, עד לאישור תכנית כאמור בסעיף 255, היתה הקלה או היתר לשימוש חורג (בסעיף זה – היתר), לבנייה נוספת שמתקיים לגביה אחד מאלה:

(1) היקפה אינו עולה על 10% מסך שטחי הבנייה הכלולים באישורי שר האוצר; לעניין אישור בנייה נוספת לפי פסקת משנה זו במתחם אילת או במתחם אשקלון, יחושב שיעור שטח הבנייה הנוספת שניתן לאשר כאמור לגבי כל מתחם, בנפרד; לעניין זה –

“מתחם אילת” – השטח הכולל של נכסי הפעילות המצויים בתחום עיריית אילת;

“מתחם אשקלון” – השטח הכולל של נכסי הפעילות המצויים בתחום עיריית אשקלון או המועצה האזורית חוף אשקלון;

ד ב ר י ה ס ב ר

יבואו בחשבון לעניין זה, הן לעניין השלם שממנו נגזרים האחוזים הנוספים (10%) שמוסמכת הרשות להיתר, והן לעניין חישוב האחוזים הנוספים עצמם. כמו כן, על פי המוצע יחושבו אחוזי הבנייה הנוספים בכל מתחם בנפרד. כך, במתחם אילת יחושבו האחוזים הנוספים שניתן לבנותם במתחם אילת, מתוך כלל שטחי הבנייה שאישר שר האוצר למתחם אילת עד יום התחילה. באותו אופן, במתחם אשקלון יחושבו האחוזים הנוספים שניתן לבנותם במתחם אשקלון, מכלל שטחי הבנייה שאישר שר האוצר למתחם אשקלון עד יום התחילה. באשר לשאר נכסי הפעילות שאינם נמצאים במתחם אילת או במתחם אשקלון, הרי שאחוזי הבנייה הנוספת לגביהם יחושבו יחד.

יצוין כי רשות הרישוי מוסמכת גם לאשר בנייה אשר אינה מוגבלת באחוזי בנייה, כגון הקמת גדר (בדיני התכנון מתייחסים האחוזים לשטחי בנייה). בנייה מסוג זה יכול שתדרוש הוצאת היתר בנייה, שגם הוא בסמכות רשות הרישוי, ויכול שתהיה פטורה מהיתר כאמור, ככל שהדין מעניק פטור מהיתר לבנייה האמורה.

הבנייה הנוספת שאינה מוגבלת באחוזים שרשאית רשות הרישוי לאשר לפי סעיף זה היא רק כזו התואמת את אישורי השר (לרבות אישור שנתן אחרי יום התחילה, לפי סעיף 255(ג) המוצע) והתשריט שכאמור, על פי המוצע,

לסעיף 255ז המוצע

מוצע לקבוע כי בתוך שנתיים מיום התחילה, יגיש הגורם המפעיל למוסד תכנון מוסמך, לאישורו, תכנית לגבי נכסי הפעילות.

לסעיף 255ח המוצע

יש להניח כי בתקופת הביניים שבין תום תקופת הזיכיון ועד לאישורה לראשונה של תכנית לגבי נכסי הפעילות יצטרך הגורם המפעיל מעת לעת לבצע בנייה נוספת בהיקף מסוים. לפיכך, מוצע להסמיך את רשות הרישוי להתיר בנייה נוספת בתקופה זו, וזאת בדרך של היתר, הקלה או היתר לשימוש חורג, כפי שיפורט להלן. גם אישורים אלה יחושבו על פי המוצע להיתר ולתכנית מפורטת שאושרה (ראו סעיף קטן (ו) המוצע).

לעניין הוספת שטחי בנייה, מוצע כי תהיה לרשות הרישוי סמכות לאשר בנייה נוספת שהיקפה אינו עולה על 10% מסך שטחי הבנייה שאישר שר האוצר עד יום התחילה (לפי סעיף 5 לשטר הזיכיון או לפי סעיף 5 לשטר שבתוספת א' לחוק זיכיון צינורות הנפט).

יובהר לעניין זה כי אישורים שנתן שר האוצר ביום התחילה או לאחריו, לפי הוראות סעיף 255(ג) המוצע, לא

(2) היא תואמת את אישור שר האוצר, לרבות אישור שנתן לפי סעיף 255טו(ג), ואם אושר תשריט לפי סעיף 255טז – את התשריט;

(3) לא מתקיים לגביה האמור בפסקה (2), ואולם אין במתן היתר סטייה ניכרת מאישור או מתשריט כאמור באותה פסקה.

(ב) ההוראות לפי סעיף 149 יחולו, בשינויים המחויבים, לעניין בקשה להיתר לבנייה נוספת לפי סעיף קטן (א)(1) או (3).

(ג) הגיש גורם מפעיל בקשה להיתר כאמור בסעיף קטן (א) לרשות הרישוי, תעביר רשות הרישוי את הבקשה למשרד להגנת הסביבה ולמשרד התשתיות הלאומיות האנרגיה והמים, ולעניין רשות הרישוי כאמור בסעיף 255כג(ב) – ליועץ הסביבתי של הוועדה לתשתיות לאומיות ולמשרד התשתיות הלאומיות האנרגיה והמים; גורם כאמור שהועברה אליו בקשה לפי סעיף קטן זה רשאי להעביר לרשות הרישוי, בתוך חודש מיום שהועברה אליו הבקשה, את עמדתו לגביה; בתום התקופה כאמור, רשאית רשות הרישוי לתת החלטה בבקשה.

(ד) רשות הרישוי רשאית להתנות מתן היתר לפי סעיף זה בהכנת מסמך סביבתי, רק אם הבקשה שהוגשה לה כאמור היא בקשה לבנייה נוספת של מיתקן לאחסון נפט.

(ה) על אף האמור בסעיף קטן (א)(1), לא אושרה תכנית כאמור בסעיף 255ז עד תום חמש שנים מיום התחילה, ייוספו לשיעור הבנייה הנוספת המרבי שרשאית רשות הרישוי להיתר לפי אותו סעיף קטן, 5% מסך שטחי הבנייה הכלולים באישורי שר האוצר.

(ו) היתר שנתנה רשות הרישוי לפי סעיף זה יראו אותו כתכנית מפורטת שאושרה וכהיתר שניתן.

ד ב ר י ה ס ב ר

אליהם הפנייה שבמהלכו יוכלו להעביר לרשות הרישוי את עמדתם. ואולם אם לא יעבירו כאמור את התייחסותם במועד הנקוב, לא יהיה בכך כדי לעכב את החלטת רשות הרישוי. בעניין זה מוצע לקבוע שאם היתה רשות הרישוי שאליה הוגשה הבקשה לבנייה נוספת, רשות הרישוי של הוועדה לתשתיות לאומיות (קרי יושב ראש הוועדה לתשתיות לאומיות ומתכנן הוועדה), תועבר בקשת הגורם המפעיל להתייחסות היועץ הסביבתי של הוועדה האמורה (ולא למשרד להגנת הסביבה, שאינו משמש היועץ הסביבתי של ועדה זו).

עוד מוצע כי רשות הרישוי תהיה רשאית להתנות את אישורה בהכנת מסמך סביבתי רק אם הבקשה המוגשת לה היא לבנייה נוספת של מיתקן לאחסון נפט.

לבסוף, מוצע לקבוע בסעיף קטן (ה), כי במקרה שלא אושרה התכנית שהוגשה לפי סעיף 255ז המוצע בתוך חמש שנים מיום התחילה, ייוספו לאחוזי הבנייה הנוספת

מעמדם הוא כשל תכנית מפורטת, או שהיא כזו שאין במתן היתר לביצועה סטייה ניכרת מאישור או מתשריט כאמור. ככל שמדובר בבנייה נוספת, של שטחי בנייה או של בנייה שאינה תואמת את אישורי השר כאמור או התשריט, יידרש הליך של הקלה לשם קבלת אישור הבנייה הנוספת, וזו תינתן ככל שיתמלאו שאר הוראות סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה. נוסף על כך, רשאית רשות הרישוי לאשר בהתאם להוראות סעיף זה גם שימוש חורג.

מוצע לקבוע כי הוראות סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה, אשר מצביים תנאים למתן היתר לשימוש חורג או הקלה, יחולו, בשינויים המחויבים, גם לעניין בקשה לבנייה נוספת לפי סעיף קטן (א)(1) או (3) המוצע.

כן מוצע כי רשות הרישוי תעביר את בקשת הגורם המפעיל למשרד התשתיות הלאומיות האנרגיה והמים, וכן למשרד להגנת הסביבה, לשם קבלת עמדתם לגבי הבקשה. למשרדים האמורים יינתן חודש מיום שהועברה

255ט. אושרה תכנית שהגיש גורם מפעיל למוסד התכנון המוסמך
לאשרה, ונדרשה הוצאת היתר מכוחה, רשאי הגורם המפעיל
להגיש את הבקשה להיתר, לרבות בקשה למתן הקלה או היתר
לשימוש חורג, לרשות הרישוי כאמור בסעיף 255כג(א), ולעניין
תכנית כאמור שהיא תכנית לתשתית לאומית – גם לרשות
הרישוי כאמור בסעיף 255כג(ב), לפי בחירתו.

255כ. (א) על החלטת רשות הרישוי בבקשות כאמור בסעיפים
255יח ו-255יט ניתן להגיש ערר לוועדת ערר.
(ב) ועדת הערר לעניין סעיף קטן (א) תהיה אחת מאלה:

(1) אם ההחלטה ניתנה בידי רשות הרישוי כאמור
בסעיף 255כג(א) – ועדת המשנה לתכניות עבודה
שהוקמה לפי סעיף 119ז;

(2) אם ההחלטה ניתנה בידי רשות הרישוי כאמור
בסעיף 255כג(ב) – הוועדה לתשתיות.

(ג) הוראות סעיף 152(א) יחולו לעניין הגשת ערר לוועדת
ערר כאמור בסעיף קטן (ב)(1) והוראות סעיף 152(א)(1) ו-2
יחולו לעניין הגשת ערר לוועדת ערר כאמור בסעיף קטן (ב)(2).

255כא. (א) על אף האמור בסעיפים 255טו(א) ו-255טז, לא
יראו את אישור שר האוצר או תשריט שאושר כאמור באותם
סעיפים, כתכנית פוגעת לעניין סעיף 197 או כתכנית שבשל
אישורה חלה השבחה במקרקעין, לעניין התוספת השלישית.

פיצויים והיטל
השבחה

ד ב ר י ה ס ב ר

לה לפי סעיפים 255יז ו-255יט המוצעים, ולקבוע את
הרכב ועדת הערר ואת ההוראות שיחולו לעניין הגשת
ערר כאמור, בהתאם להרכב רשות הרישוי שנתנה את
ההחלטה, כאמור בסעיף 255כג המוצע.

לסעיף 255כא המוצע

בהתאם להוראות הדין, קמה חובה לשלם פיצוי בעד
פגיעה במקרקעין שנגרמה מתכנית (לפי סעיף 197 לחוק
התכנון והבנייה) וכן קמה חובה לשלם היטל השבחה
בשל עליית שווי של מקרקעין בשל אישור תכנית, מתן
הקלה או אישור שימוש חורג (לפי התוספת השלישית
לחוק התכנון והבנייה). מאחר שמוצע לקבוע בפרק זה
שאישורים מסוימים ייחשבו לתכנית (ראו: סעיפים 255טו(א)
ו-255יט(ב) המוצעים), מוצע גם להבהיר שאין בכך כדי
ליצור פגיעה במקרקעין כלשהם או השבחה של מקרקעין
כלשהם, שהרי למעשה, בענייננו, מהווה התכנית אשרור
של מצב קיים. לכן, מוצע לקבוע שאישורים כאמור
בסעיפים הנזכרים לא ייחשבו לתכנית פוגעת לעניין סעיף
197 לחוק התכנון והבנייה או לתכנית שבשל אישורה חלה
השבחה במקרקעין, לעניין התוספת השלישית לחוק האמור.

יודגש כי מדובר רק באישורי שר האוצר שניתנו
קודם ליום התחילה, ובאישור התשריט. אישורים שייתן
שר האוצר לאחר יום התחילה, קרי לאחר תום תקופת

שטרם נוצלו – מתוך האחוזים שניתן לאשר לפי סעיף
קטן (א)(1) המוצע – 5% נוספים. האחוזים שיוספו לפי
סעיף קטן זה יחושבו כמובן מתוך אותו שלם, היינו מסך
שטחי הבנייה שאישר שר האוצר עד תום תקופת הזיכיון,
ובהתאם להוראות אותו סעיף, קרי החישוב לגבי מתחם
אילת ומתחם אשקלון ייעשה בנפרד.

לסעיף 255יט המוצע

מוצע כי במקרה שאושרה תכנית שהגיש גורם מפעיל
– בין אם מדובר בתכנית שהוגשה לפי סעיף 255יז המוצע
או כל תכנית אחרת שיגיש הגורם המפעיל בעתיד – ונדרש
להוציא היתר מכוחה (ובכלל זה בדרך של הקלה או היתר
לשימוש חורג), אזי רשות הרישוי שתהיה מוסמכת לתת
היתר תהיה רשות הרישוי שלפי סעיף 255כג(א) המוצע,
קרי רשות הרישוי למיתקני גז טבעי שהוקמה לפי סעיף
1119 לחוק התכנון והבנייה. במקרה שהתכנית שאושרה
היא תכנית לתשתית לאומית כמשמעותה בחוק התכנון
והבנייה, אזי יוכל הגורם המפעיל לפנות בבקשה להיתר
גם לרשות הרישוי שלפי סעיף 255כג(ב) המוצע, קרי רשות
הרישוי של הוועדה לתשתיות לאומיות.

לסעיף 255כב המוצע

בסעיף זה מוצע לעגן את הזכות להגיש ערר על
החלטות רשות הרישוי בעניין תכניות או בקשות שהוגשו

(ב) על אישור שנתן שר האוצר לפי סעיף 255טו(ג) ועל היתר לבנייה נוספת שנתנה רשות הרישוי כאמור בסעיף 255יח, יחולו הוראות סעיף 197 והתוספת השלישית החלות לעניין תכנית.

רציפות 255כב. (א) כל היתר או אישור בנושא תכנון ובנייה שניתן לבעל זיכיון המשנה יראו אותו כאילו ניתן לגורם המפעיל.

(ב) הוענקה זכות בנכסי הפעילות לגורם מפעיל (בסעיף זה – גורם מפעיל קודם) והוענקה לאחר מכן לגורם מפעיל אחר (בסעיף זה – גורם מפעיל חדש) –

(1) יראו כל בקשה או ערר שהגיש הגורם המפעיל הקודם לפי חוק זה, ובכלל זה המסמכים שצורפו לבקשה או ערר כאמור, כאילו הוגשו בידי הגורם המפעיל החדש;

(2) יראו כל היתר או אישור שניתן לגורם מפעיל קודם כאילו ניתן לגורם המפעיל החדש.

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (ב)(1), רשאי יושב ראש מוסד התכנון הדין בבקשה או בערר כאמור באותו סעיף קטן, לדרוש מהגורם המפעיל החדש לצרף לבקשה או לערר כאמור מסמך מעודכן מטעמו, אם סבר שהדבר נחוץ לשם שמירה על הבטיחות.

רשות הרישוי 255כג. (א) רשות הרישוי לעניין פרק זה תהיה רשות הרישוי שהוקמה לפי סעיף 119ו, בשינויים המחויבים.

ד ב ר י ה ס ב ר

ניתן לגורם המפעיל החדש, ויראו כל בקשה או ערר (ובכלל זה המסמכים שצורפו להם) שהגיש הגורם המפעיל הקודם כאילו הוגשו בידי הגורם המפעיל החדש. ואולם מוצע, כי לשם השמירה על הבטיחות, רשאי יושב ראש מוסד התכנון הדין בבקשה או בערר כאמור לדרוש כי יוגשו לו מסמכים עדכניים מטעמו של הגורם המפעיל החדש. כך למשל, במקרה שהגורם המפעיל הקודם נדרש להגיש מסמך סביבתי או מסמך מקצועי אחר, אין צורך בהגשת מסמך חדש על ידי הגורם המפעיל החדש. ואולם אם הגורם המפעיל הקודם נדרש להוכיח כי הוא כשיר לבצע פעולות מסוימות הנוגעות לבטיחות, יהיה ניתן לדרוש מהגורם המפעיל החדש להגיש למוסד התכנון הוכחות עדכניות לכשירותו לכך.

לסעיף 255כג המוצע

מוצע לקבוע רשות רישוי לעניין פרק י'3 המוצע, שתהיה מוסמכת, כאמור, לעניין אישור תשריט לפי סעיף 255טז המוצע, מתן היתרים, הקלות או שימוש חורג לבנייה נוספת לפי סעיף 255יח המוצע, והוצאת היתרים מכוח תכנית שאישר מוסד תכנון מוסמך לפי סעיף 255יט המוצע.

על פי המוצע תהיה רשות הרישוי, רשות הרישוי שהוקמה לפי סעיף 119ו לחוק התכנון והבנייה, המורכבת מיושב ראש הוועדה המחוזית, מתכנן המחוז ומנהנדס הוועדה המקומית שבתחומה נמצא הנכס, ואולם אם

הזיכיון, ורואים אותם על פי המוצע כתכנית וכהיתה, יקימו את החיובים מכוח הוראות הדין בהתאם למצב העובדתי והמשפטי. האמור לעיל נכון גם לגבי הבנייה הנוספת שרשאית רשות הרישוי להתיר לפי סעיף 255יח המוצע. מכאן, שאישורים אלה שיינתנו בידי רשות הרישוי יכולים להקים חיוב בתשלום פיצויים או בתשלום היטל השבחה כאמור.

כמו כן יובהר כי ככל שתאושר תכנית חדשה בידי מוסדות התכנון הרלוונטיים בעתיד (למשל, תכנית שהוגשה לפי סעיף 255יז המוצע) הרי שלשם בחינה, לפי הוראות סעיף 197 לחוק התכנון והבנייה, של קיומה של חובת תשלום פיצויים בשל אישורה, ולשם בחינת קיומו של חיוב בהיטל השבחה בשל כך, יראו את המצב התכנוני, ככולל גם את האישורים שניתנו לפי סעיפים 255טו(א) ו-255טז המוצעים (שכאמור נחשבים על פי המוצע לתכנית). כך לא תחול חובת תשלום פיצויים וחובת תשלום היטל השבחה בשל אישורי השר שניתנו בתקופת הזיכיון ובשל אישור התשריט.

לסעיף 255כב המוצע

מוצע לקבוע הוראת מעבר שלפיה כל היתר או אישור שניתן לבעל זיכיון המשנה יראו אותו כאילו ניתן לגורם מפעיל, וכי במקרה שזוהתה הגורם המפעיל תשתנה, יראו כל היתר או אישור שניתן לגורם המפעיל הקודם כאילו

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), לעניין אישור תשריט או בקשה לבנייה נוספת הכוללים שטח של שני מחוזות לפחות, תהיה רשות הרישוי, רשות הרישוי שלפי סעיף 6(ב)(1);

(6) בסעיף 261(ד)(1), בסופו יבוא:

"(ט) גורם מפעיל כהגדרתו בסעיף 255, אלא אם כן קבע שר האוצר אחרת, בצו."

תיקון פקודת הנמלים

165. בפקודת הנמלים [נוסח חדש], התשל"א-1971¹¹⁹, בסעיף 1, בהגדרה "מנהל נמל", בסופה יבוא "ולעניין נמל אשקלון, אם היה הגורם המפעיל חברה בשליטת המדינה – עובד של הגורם המפעיל, שהשר מינהו כאמור; לעניין הגדרה זו –

"גורם מפעיל" – כהגדרתו בסעיף 144 לחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2017 ו-2018), התשע"ז-2016; "שליטה" – כהגדרתה בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981¹²⁰."

תיקון חוק החברות הממשלתיות

166. בחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975¹²¹, בסעיף 63 –

(1) בפסקה (1), במקום "החליטה שטעמים של ביטחון המדינה, של יחסי חוץ או של קשרי מסחר בין-לאומיים" יבוא "החליטה שטעמים של ביטחון המדינה או של יחסי חוץ";

(2) בסופו יבוא:

"(3) חברה אשר שר האוצר, באישור ועדת החוץ והביטחון של הכנסת, החליט שטעמים של קשרי מסחר בין-לאומיים מצדיקים שלא להחיל עליה."

תיקון חוק משק הגז הטבעי

167. בחוק משק הגז הטבעי, התשס"ב-2002¹²² –

(1) בסעיף 55א –

דברי הסבר

המפעיל. אותו אדם יידרש לעמוד בדרישות המקובלות, אשר מבטיחות שהוא יהיה כשיר למלא את תפקידיו כמנהל נמל.

סעיף 166 מוצע לתקן את סעיף 63 לחוק החברות הממשלתיות, אשר מסמיך את הממשלה להחריג חברות מסוימות מתחולתו. מוצע להוסיף לסעיף האמור את פסקה (3) המוצעת שלפיה הוראות החוק האמור, כולן או חלקן, לא יחולו על חברה ששר האוצר קבע שקשרי מסחר בין-לאומיים מצדיקים שלא להחיל עליה, וזאת באישור ועדת החוץ והביטחון של הכנסת. בהתאם לכך, מוצע לתקן את פסקה (1) של סעיף 63 האמור המסמיכה את הממשלה לפטור חברה מתחולת חוק החברות הממשלתיות מטעמים של יחסי חוץ וביטחון, ולהשמיט ממנה את ההתייחסות הקיימת היום לפטור מטעמים של קשרי מסחר בין-לאומיים.

סעיף 167 לפסקה (1)

בסימן ד' לפרק ה' בחוק משק הגז הטבעי, הוקמה ועדה לתיאום תשתיות, המכריעה בסכסוכים בעניינים המפורטים בסעיף 59(א) לחוק החברות הממשלתיות, בין

התשריט או הבקשה לבנייה נוספת כללו שטח של שני מחוזות או יותר, מוצע שרשות הרישוי תהיה רשות הרישוי של הוועדה לתשתיות לאומיות (יצוין בהקשר זה שלפי סעיף 255 המוצע, אם התכנית שמכוחה מבוקש להוציא היתר היא תכנית לתשתית לאומית, ניתן לפנות בבקשה להיתר גם לרשות הרישוי של הוועדה לתשתיות לאומיות).

לפסקה (6)

פסקה (1) של סעיף 261(ד) לחוק התכנון והבנייה מונה את הגופים הרשאים לבצע את העבודות המנויות באותו סעיף בלא צורך בקבלת היתר בנייה. מוצע להוסיף את הגורם המפעיל לרשימת הגופים האמורים, כך שיוכל לבצע עבודות כאמור בלא היתר, והכול אלא אם כן קבע שר האוצר אחרת, בצו.

סעיף 165 בפקודת הנמלים מוקנית לשר התחבורה סמכות למנות מנהל נמל לנמלים המנויים בתוספת לפקודה האמורה, ובהם נמל אשקלון. מוצע לקבוע שכל עוד הגורם המפעיל הוא חברה בשליטת המדינה, ימנה שר התחבורה כמנהל נמל אשקלון אדם שהוא עובד של הגורם

¹¹⁹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 20, עמ' 443; ס"ח התשע"ב, עמ' 23.

¹²⁰ ס"ח התשמ"א, עמ' 232.

¹²¹ ס"ח התשל"ה, עמ' 132; התשע"ו, עמ' 89.

¹²² ס"ח התשס"ב, עמ' 55; התשע"ו, עמ' 73.

(א) בהגדרה "בעל תשתית", במקום "או רשות מקומית" יבוא "רשות מקומית או גורם מפעיל שאינו חברת תשתית";

(ב) אחרי ההגדרה "בעל תשתית" יבוא:

"גורם מפעיל" – כהגדרתו בסעיף 144 לחוק ההתייעלות הכלכלית 2017 ו-2018";

(ג) אחרי ההגדרה "חוק החברות הממשלתיות" יבוא:

"חוק ההתייעלות הכלכלית 2017 ו-2018" – חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2017 ו-2018), התשע"ז-2016";

(2) בסעיף 55ב –

(א) בסעיף קטן (א), אחרי "שאינו חברה ממשלתית" יבוא "או גורם מפעיל שאינו חברה בשליטת המדינה";

(ב) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(א1) סמכות הוועדה לפסוק בסכסוך שגורם מפעיל צד לו, כאמור בסעיף קטן (א), תהיה נתונה לה רק ככל שהסכסוך נוגע לפעילותו של הגורם המפעיל; לענין זה, "פעילות", של גורם מפעיל – כהגדרתה בסעיף 144 לחוק ההתייעלות הכלכלית 2017 ו-2018";

(ג) אחרי סעיף קטן (ד) יבוא:

ד ב ר י ה ס ב ר

הוא צד לו, רק אם ניתנה לכך הסכמת הגורם המפעיל, וזאת בדומה להסדר הקיים היום באותו סעיף לענין בעל רישיון חלוקה שאינו חברה ממשלתית.

כמו כן מוצע להוסיף לסעיף 55ב האמור את סעיף קטן (א1) המוצע, ולקבוע בו שהוועדה לתיאום תשתיות תעסוק בסכסוכים הנוגעים לפעילות הגורם המפעיל (כהגדרתה בסעיף 144 להצעת החוק). כך, אם בעתיד יעסוק הגורם המפעיל גם בפעילות אחרת, וככל שהוא לא יהיה חברה ממשלתית, לוועדה לתיאום תשתיות לא תהיה סמכות לגבי סכסוכים הנוגעים לפעילות הנוספת.

עוד מוצע להוסיף לסעיף 55ב האמור את סעיף קטן (ה) המוצע, ולקבוע בו שככל שגורם מפעיל, שאינו חברה בשליטת המדינה, פנה לוועדה לתיאום תשתיות במטרה שזו תכריע בסכסוך שלו עם בעל רישיון חלוקה או הסכים שהוועדה תכריע בסכסוך בינו לבין בעל רישיון חלוקה (לפי הוראות סעיף קטן (א) כתיקונו המוצע לעיל), יראו אותו כמסכים לכך שכל סכסוך עם אותו בעל רישיון חלוקה, אף אם מעורבים בו בעלי תשתית אחרים (בין אם מדובר בבעלי תשתית שהיו צד לסכסוך המקורי שהובא לפני הוועדה בין אם לאו), יובא להכרעת הוועדה, במשך חמש שנים מהיום שבו פנה הגורם המפעיל לוועדה או מיום שהסכים כאמור. ההסדר המוצע בענין זה דומה להסדר הקבוע בסעיף 55ב(ד) לחוק משק הגז הטבעי לגבי בעל רישיון חלוקה שאינו חברה ממשלתית.

בעל רישיון חלוקה כהגדרתו בחוק משק הגז הטבעי ובין גורמים שונים המופיעים בהגדרה "בעל תשתית" שבסעיף 55א לחוק משק הגז הטבעי. אחד הגורמים היא חברת תשתית שהיא, בין השאר, חברה ממשלתית או חברת-בת ממשלתית המנויות בתוספת הראשונה לחוק החברות הממשלתיות. מאחר שעלולות להתגלע מחלוקות בענייני תיאום תשתיות בין גורם מפעיל ובין גורמי תשתית אחרים (שאחד מהם הוא בעל רישיון חלוקה), מוצע לתקן את סעיף 55א לחוק משק הגז הטבעי כך שהוועדה לתיאום תשתיות תוכל להכריע במחלוקות כאמור, אף אם הגורם המפעיל אינו חברת תשתית (היינו אם הגורם המפעיל הוא חברה שאינה בשליטת המדינה, או שהוא חברה בשליטת המדינה שאינה נחשבת לחברה ממשלתית, או שהוא חברה ממשלתית שלא מנויה בתוספת הראשונה לחוק החברות הממשלתיות ועל כן אינה נחשבת לחברת תשתית). לשם כך מוצע להוסיף להגדרה "בעל תשתית" שבסעיף 55א לחוק משק הגז הטבעי, גורם מפעיל כאמור, קרי גורם מפעיל שאינו חברת תשתית.

לפסקה (2)

מוצעים כמה תיקונים בסעיף 55ב לחוק משק הגז הטבעי אשר מקים את הוועדה לתיאום תשתיות וקובע את סמכויותיה. ראשית, מוצע לתקן את סעיף קטן (א) של הסעיף האמור ולקבוע בו שבמקרה שהגורם המפעיל אינו חברה בשליטת המדינה (ראו הגדרת "שליטה" בחוק משק הגז הטבעי), אזי הוועדה תדון בסכסוך שהגורם המפעיל

"(ה) פנה גורם מפעיל שאינו חברה בשליטת המדינה לוועדה לתיאום תשתיות, לגבי סכסוך שהוא צד לו, לשם הכרעה במחלוקת עם בעל רישיון חלוקה שהוועדה מוסמכת לפסוק בה, או הסכים גורם מפעיל כאמור שהוועדה תכריע בסכסוך בינו לבין בעל רישיון חלוקה, כאמור בסעיף קטן (א), יראו את הגורם המפעיל כמי שהסכים להביא כל סכסוך עם אותו בעל רישיון חלוקה להכרעת הוועדה, במשך חמש שנים מהיום שבו פנה הגורם המפעיל כאמור או מהיום שנתן את הסכמתו לפי סעיף קטן (א). לפי העניין:"

(3) בסעיף 55 –

(א) בסעיף קטן (א)(7), בסופו יבוא:

"(ה) עובד משרד האוצר שימנה שר האוצר:"

(ב) בסעיף קטן (ב), ברישה, במקום "בפסקאות משנה (א) עד (ד)" יבוא "בפסקאות משנה (א) עד (ה)", ובסופו יבוא:

"(5) גורם מפעיל – חבר המנוי בפסקת משנה (ה):"

(ג) בסעיף קטן (ג), בסופו יבוא:

"(3) היה גורם מפעיל צד לסכסוך – נציג השר:"

(4) בסעיף 55ה, במקום פסקה (5) יבוא:

"(5) בסעיף 59 –

(א) בסעיף קטן (ג), במקום "החברים בה" יקראו "הנוכחים בישיבה";

(ב) בסעיף קטן (ד), בסופו יקראו "ואולם אין באמור כדי לגרוע מחובת סודיות לפי כל דין".

168. בחוק רשות הספנות והנמלים, התשס"ד–2004¹²³, בפרק ז', בכותרת, לפני "הוראות מעבר" יבוא "תחולה", ותחתיה יבוא:

55א. חוק זה יחול לגבי נכס פעילות שבתחום נמל המנוי בתוספת השנייה, ולגבי גורם מפעיל ופעילותו בקשר לנכס כאמור, בכפוף להוראות סעיף 160 לחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2017 ו-2018), התשע"ז–2016; לעניין זה, "גורם מפעיל", "נכס פעילות" ו"פעילות", של גורם מפעיל" – כהגדרתם בסעיף 144 לחוק האמור.

"תחולה לעניין נכס פעילות, גורם מפעיל ופעילותו של גורם מפעיל בקשר לנכס

ד ב ר י ה ס ב ר

לה לצורך הכרעה בסכסוך הדומה לסמכות הנתונה לוועדת חקירה, וזאת באמצעות החלת סעיף 59(ד) לחוק החברות הממשלתיות. בעניין זה מוצע לציין במפורש שאין בסמכות האמורה כדי לגרוע מהוראות סודיות לפי כל דין, וזאת נוכח העובדה שישנם עניינים הנוגעים לצינור הנפט אשר נחשבים כאמור ל"ידיעה סודית" כהגדרתה לפי סעיף 113 לחוק העונשין.

סעיף 168 מוצע, בשל ההוראות המוצעות בסעיף 160 להצעת החוק לעניין תחולת חוק רספ"ן על נכסי פעילות הנמצאים בתחום נמל המנוי בתוספת השנייה לאותו חוק, ועל פעילות גורם מפעיל בקשר לנכסים כאמור, להוסיף לחוק האמור הוראה המפנה להוראות תחולה

לפסקה (3)

בנוגע להרכב הוועדה לתיאום תשתיות, מוצע לקבוע כי במקרה שגורם מפעיל הוא צד לסכסוך, יימנה על חברי הוועדה עובד נוסף של משרד האוצר שימנה שר האוצר (פסקת משנה (א)). וכן נציג נוסף של שר התשתיות הלאומיות האנרגיה והמים, אשר ישמש משקיף, וזאת נוסף על נציג משרד התשתיות הלאומיות האנרגיה והמים אשר חבר בוועדה (פסקת משנה (ג)).

לפסקה (4)

חוק משק הגז הטבעי מעניק לוועדה לתיאום תשתיות סמכות לדרוש מידע, מסמכים, ידיעות או הסברים הנדרשים

¹²³ ס"ח התשס"ד, עמ' 456: התשע"ו, עמ' 644.

סימן ח': תחילה והוראות מעבר

169. תחילתם של סעיפים 147 עד 161 ו-163 עד 168, בתום תקופת הזיכיון. פרק י' – תחילה

170. (א) כל רישיון, אישור, הסמכה, היתר או כל מסמך דומה אחר אף אם כינויו שונה (בסעיף זה – רישיון), שניתן לבעל זיכיון המשנה לפי דין, לרבות לפי חוק הגז (בטיחות ורישוי), התשמ"ט-1989¹²⁴, והיה בתוקף ערב יום התחילה, ימשיך לעמוד בתוקפו עד תום שנתיים מהמועד האמור, ולעניין רישיון שניתן לפי חוק רישוי עסקים – עד תום שנתיים כאמור או עד המועד הנקוב ברישיון, לפי המאוחר. אלא אם כן הוגבל, הותלה או בוטל במהלך התקופה האמורה לפי הוראות הדין שמכוחו ניתן, ויראו רישיון כאמור כאילו ניתן לחברה שהוקמה לפי סעיף 145(א), ואולם על אף האמור בכל דין, לרבות הדין שמכוחו ניתן הרישיון, עצם העברת הפעילות מבעל זיכיון המשנה לחברה האמורה לא יהווה עילה להגבלה, התליה או ביטול של הרישיון כאמור.
- (ב) לא יוטל על גורם מפעיל שהוא חברה כאמור בסעיף קטן (א) כל תשלום חובה בעד הארכת תוקפו של רישיון לפי אותו סעיף קטן.
- (ג) הוראות סעיף זה לא יחולו לעניין רישיון המסדיר עניינים של תכנון ובנייה, ובכלל זה רישיון שניתן לפי פרק י"ז לחוק התכנון והבנייה, כנוסחו בסעיף 164(5) לחוק זה.

דברי הסבר

על אף האמור, אם מדובר ברישיון לפי חוק רישוי עסקים, אזי יכול שהתקופה שבמהלכה יישאר הרישיון בתוקף אף תעלה על שנתיים, וזאת בהתאם למועד הנקוב ברישיון. מובהר כי אין בהוראה זו כדי להעניק היתר להפרת הוראות הרישיון בידי גורם המפעיל, ובמהלך אותן שנתיים יהיה ניתן להגביל, להתלות או לבטל את הרישיון לפי הוראות הדין שמכוחו ניתן הרישיון. ואולם מוצע לקבוע כי על אף האמור בכל דין, עצם העברת הפעילות מבעל זיכיון המשנה שעל שמו ניתן הרישיון, לחברה שהוקמה לפי סעיף 145(א) להצעת החוק, כשלעצמה, לא יהווה עילה להגביל, להתלות או לבטל רישיון כאמור.

בנוסף, ומאחר שהארכת תוקף הרישיונות נעשית מכוח הוראות הסעיף המוצע, מוצע כי לא יוטל על החברה האמורה (הגורם המפעיל) כל תשלום חובה כגון אגרה בעד הארכת תוקף הרישיון.

לבסוף מוצע, למען הסר ספק, להבהיר שהוראות הסעיף, ובפרט ההוראה בדבר הארכת תוקף הרישיון למשך שנתיים נוספות בלבד, לא יחולו על רישיון כגון היתר תכנוני, שחלים עליו דיני התכנון והבנייה, ובכלל זה פרק י"ז לחוק התכנון והבנייה, כנוסחו המוצע בסעיף 164(5) להצעת החוק.

אלה. לשם כך מוצע לקבוע בסעיף 55 לחוק רספ"ן כנוסחו המוצע, שהוראות אותו חוק יחולו לגבי נכס פעילות המצוי בתחום נמל המנוי בתוספת השנייה לחוק רספ"ן, ולגבי פעילות גורם מפעיל בקשר לנכס כאמור, בכפוף לאמור בסעיף 160 להצעת החוק.

סעיף 169 למעט סעיפים 144 עד 146 ו-160 להצעת החוק, שתחילתם ביום תחילתו של החוק המוצע, קרי, ביום ג' בטבת התשע"ז (1 בינואר 2017), מוצע שתחילתו של שאר הוראות פרק י' להצעת החוק תהיה בתום תקופת הזיכיון.

תחילה מדורגת זו תאפשר להיערך מראש ולהקים את החברה בבעלות מלאה של המדינה, להקצות לה נכסים ולהגיע להסכמות בדבר גריעת קרקעות המפעל מהמקרקעין המועברים שאינם מקרקעין תתימיים, עוד לפני מועד כניסתו לתוקף של הוראות הפרק המוצע הנוגעות לפעילות הגורם המפעיל, קרי, לפני תום תקופת הזיכיון.

סעיף 170 במטרה להקל על הגורם המפעיל בתחילת פעולתו, מוצע בסעיף קטן (א) לקבוע תקופת מעבר של שנתיים שבמהלכה רישיונות (היינו, כל רישיון, אישור, הסמכה, היתר או כל מסמך דומה אחר) שניתנו לבעל זיכיון המשנה ושהיו בתוקף ערב יום התחילה, יעמדו בתוקף ויראו אותם כאילו ניתנו לחברה שהוקמה לפי סעיף 145(א) להצעת החוק. לאחר תקופה זו תצטרך החברה לפעול לקבלת הרישיונות הנדרשים לפי כל דין בעצמה.